RubenWillaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Condédreef
(Kortrijk, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2017H119
September 2018

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1 Resultaten van het bureauonderzoek 7

1.1 Administratieve gegevens 7
1.2 Onderzoeksopdracht 9

1.2.1 Doelstelling 9
1.2.2 Onderzoeksvragen 9
1.2.3 Juridische context 9
1.2.4 Randvoorwaarden 9
1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein 10

1.3 Werkwijze en strategie 11

1.3.1 Methode 11
1.3.2 Fysisch geografische situatie 11
1.3.3 Historische context en bekende archeologie 11
1.3.4 Archeologische indicatoren 11
1.3.5 Verstoringshistoriek 12
1.3.6 Introductie tot het projectgebied 13

1.3.6.1 Ruimtelijke situering 13
1.3.6.2 Geplande werken 14

1.4 Assessmentrapport 18

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie 18

1.4.1.1 Landschappelijke situering 19
1.4.1.2 Hydrografie 22
1.4.1.3 Tertiaire lithostratigrafie 24
1.4.1.4 Quartaire lithostratigrafie 25
1.4.1.5 Bodemvormingsprocessen 26

1.4.2 Historische en archeologische voorkennis 27

1.4.2.1 Historische context 27
1.4.2.2 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen 30
1.4.2.3 Overzicht van de gekende archeologische waarden 33
1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen 42

1.5 Synthese 45

2 Bibliografie 46
3 Bijlagen ..... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt).....8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt). 8
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt).....13
Figuur 4: Visualisatie onderkelderde volumes. 14
Figuur 5: Inplantingsplan huidige toestand met lokalisatie nieuwbouw. 15
Figuur 6: Zone fase 1 en contour nieuwbouw en kelder weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....16
Figuur 7: Inplantingsplan met aanduiding van de twee fases (bron: opdrachtgever). 17
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (bron: Geopunt). 19
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt). 20
Figuur 10: Hoogteverloop van het projectgebied (van noord naar zuid) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron: Geopunt). 21
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het DHMV met de verschillende waterlopen (bron: Geopunt). 22
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (2017) (bron: Geopunt).....23
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (bron: Geopunt). ...24
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (bron: Geopunt)...25
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (bron: Geopunt). 26
Figuur 16. Kortrijk in de Karolingische periode (9de eeuw). Het winterkamp van de Noormannen is aangeduid in groen, de limiet van de waterrijke zone in blauw (DESPRIET 2008, fig. 9).....28
Figuur 17: Situering van de middeleeuwse stadskern met het grafelijk domein (geel), de dwangburcht (geel), de O.L.V-kerk (geel) het begijnhof (rood). Toestand ca. 1350. (DESPRIET 2008, fig. 10).....29
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....30
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt) 31
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....31

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970 (Bron: Geopunt) 32
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt) 33
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt) 42
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt) 43
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt) 43
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt) 44
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt). 44

TABELLENLIJST

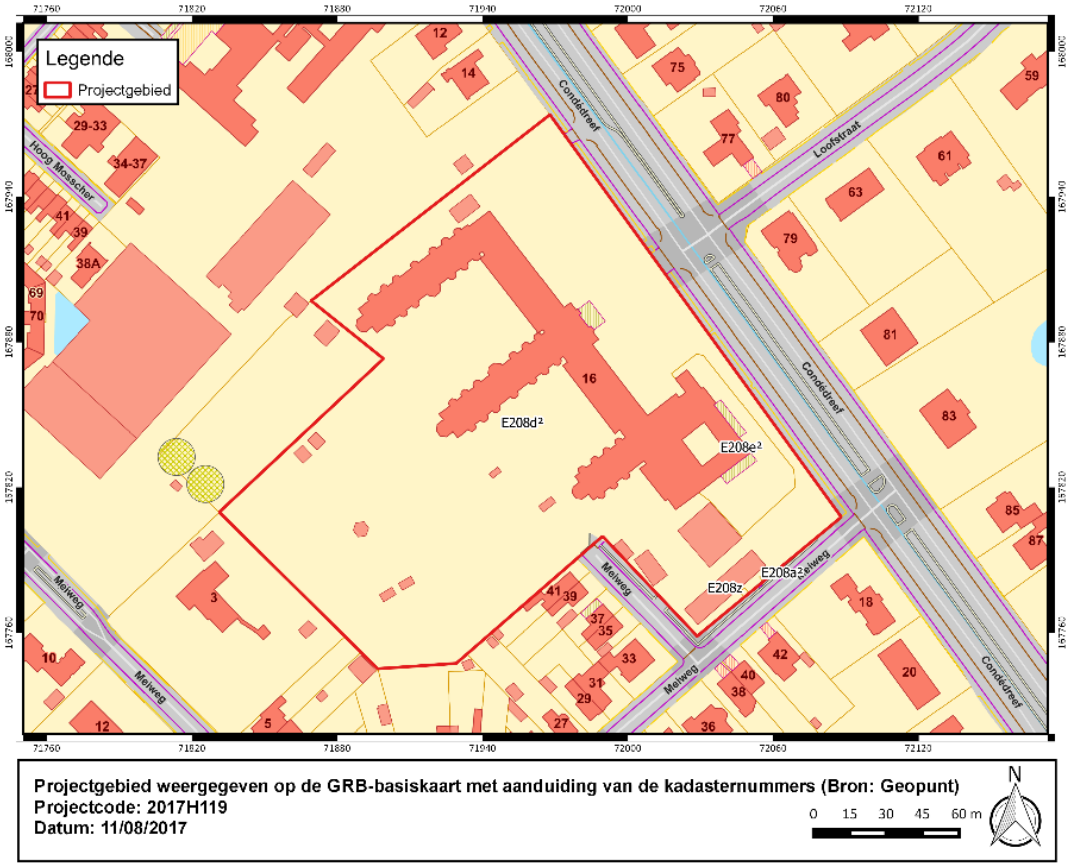
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....7
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....18

1 Resultaten van het bureauonderzoek

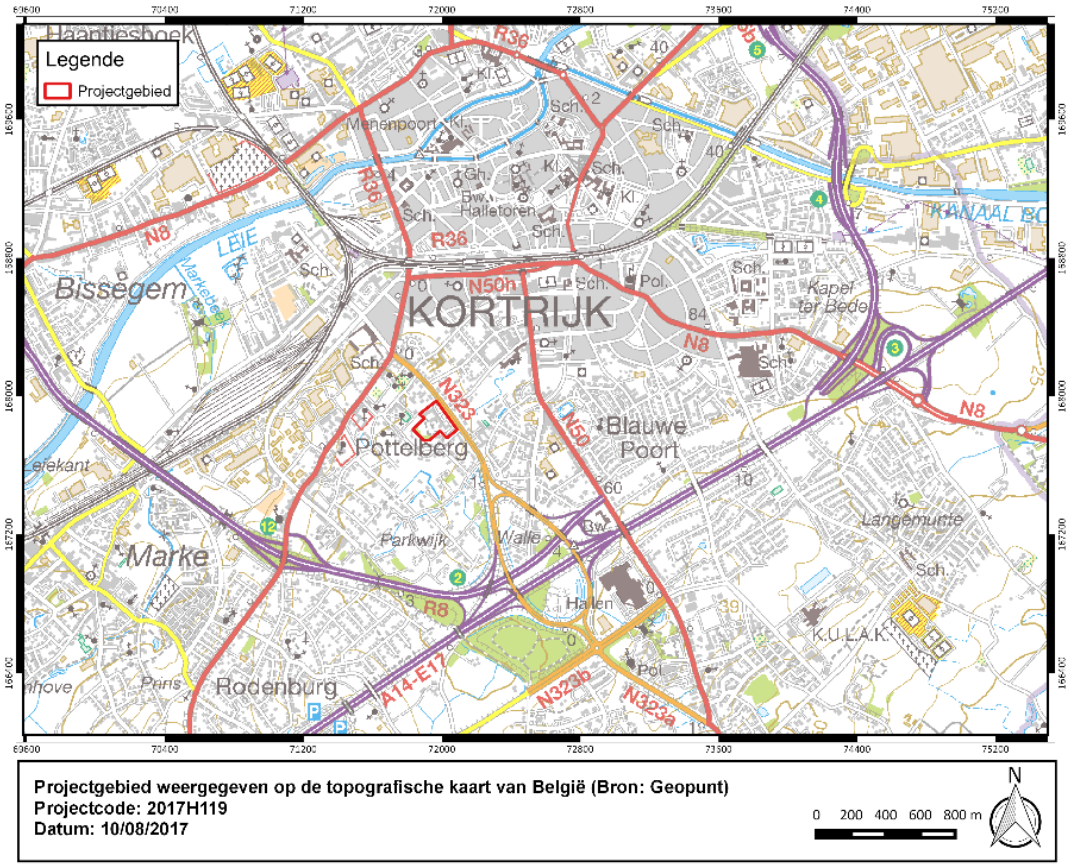
1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Kortrijk
	Deelgemeente	/
	Postcode	8500
	Adres	Condédreef 8500 Kortrijk
	Toponiem	Condédreef
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	Xmin = 71604 Ymin = 167608 Xmax = 72309 Ymax = 168098
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Kortrijk, Afdeling 1, Sectie E, nr. 208d², 208e², 208a², 208z Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Wouter Van Goidsenhoven (erken archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt)

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn te bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het projectgebied bevindt zich noch in een vastgestelde archeologische zone, noch in een archeologische site, noch in een zone waar geen archeologie verwacht wordt. Het plangebied ligt volgens het gewestplan deels in gebied voor gemeenschapsvoorziening en openbaar nut, en deels in woongebied. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m^2 of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m^2 of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 3.1 ha en de ingreep in de bodem bedraagt meer dan 1000m^2; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met en zonder ingreep in de bodem is momenteel economisch onwenselijk voorafgaand aan het aanvragen van de vergunning. De opdrachtgever wenst het verkrijgen van de vergunning af te wachten.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Condédreef Kortrijk werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed[1] geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

[1] https://cai.onroerenderfgoed.be/

fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen zoals:

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)
- Topografische kaart Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

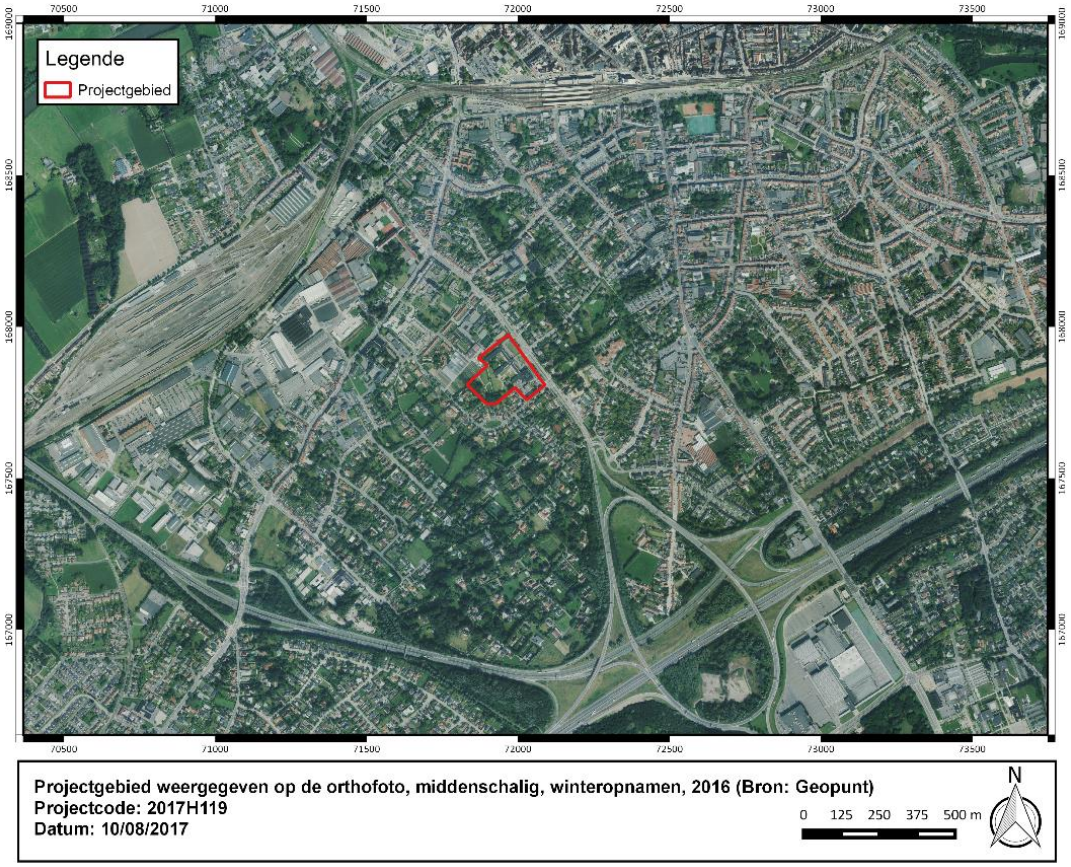
Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.[2]

[2] http://www.geopunt.be/

1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in Kortrijk, in de provincie West-Vlaanderen. De noordoostzijde van het plangebied grenst aan de Condédreef, de zuidoostzijde aan de Meiweg. De stadskern van Kortrijk (Grote Markt) situeert zich ca. 1,8 kilometer ten noorden.

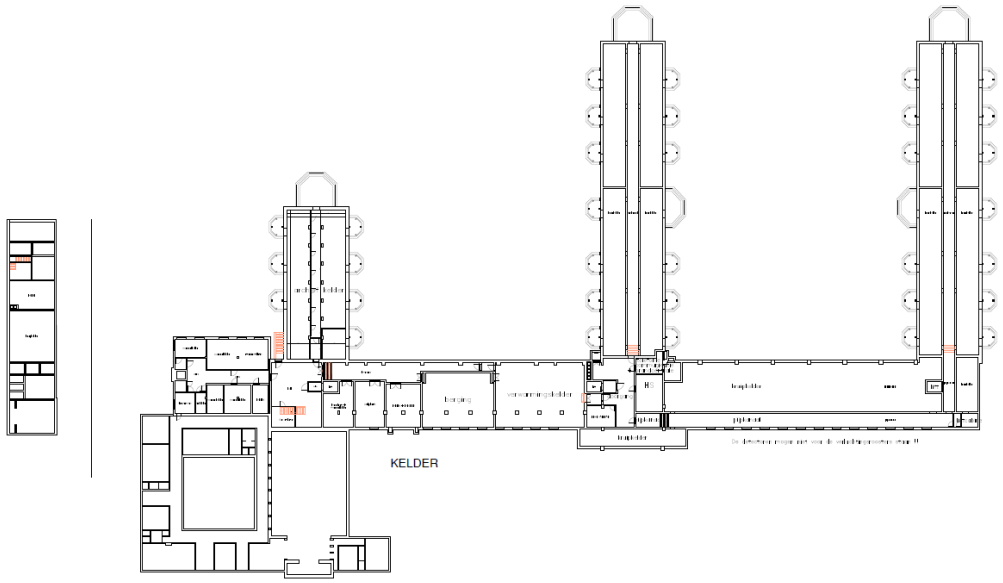

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt)

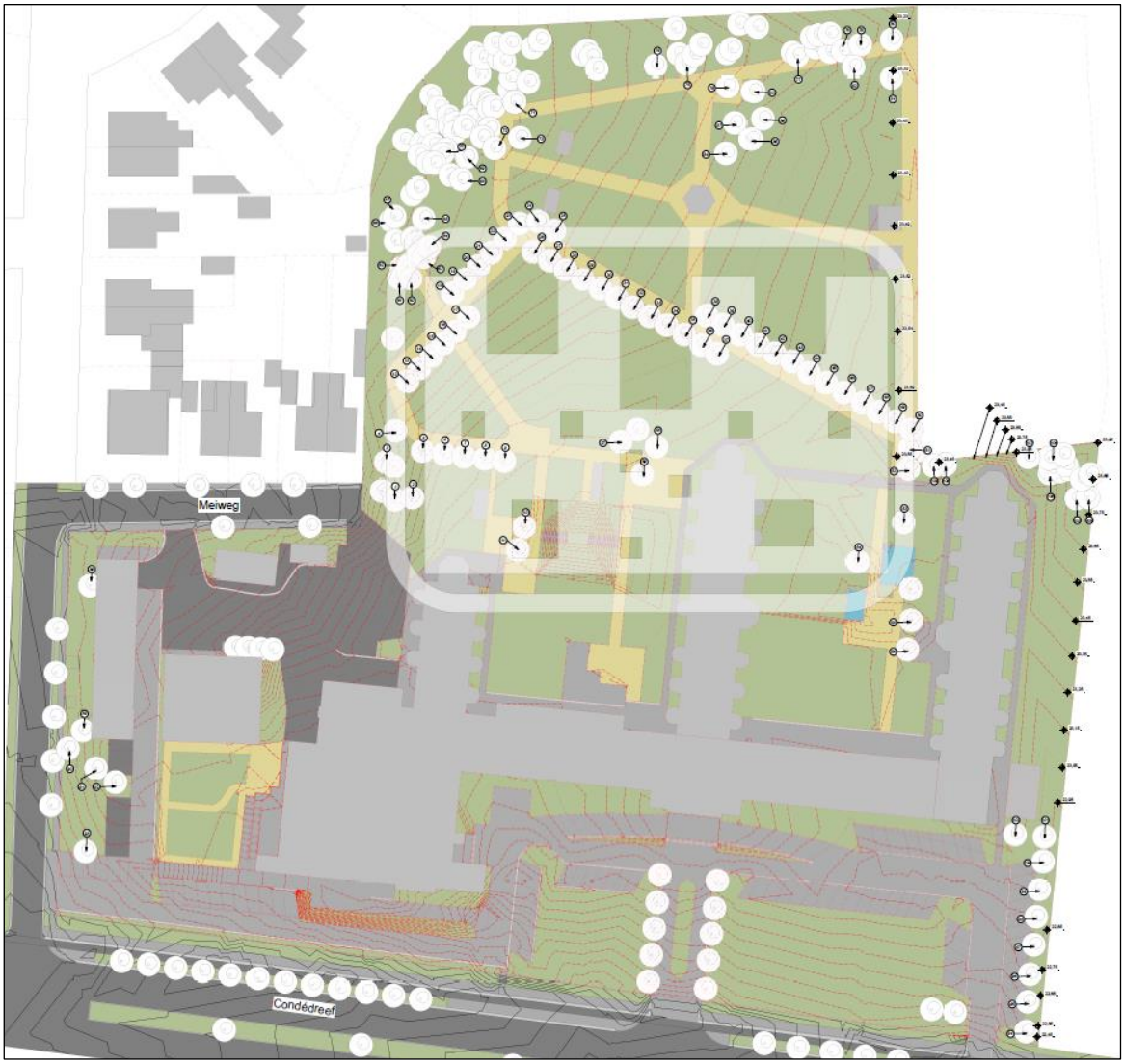
1.3.6.2 Geplande werken

De opdrachtgever plant de aanleg van een nieuw OCMW-gebouw met deel van de omgevingsinfrastructuur, gevolgd door de sloop van de bestaande bebouwing en daarna de aanleg van een nieuwe parkeergelegenheid, en omgevingsinfrastructuur. Voor de continuïteit van de zorg zal het bestaande gebouw blijven functioneren tijdens de bouw van het nieuwe. Voor organisatie of veiligheid zal een gedeelte van het bestaande gebouw moeten worden gesloopt voor de inrichting van de nieuwbouw. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 3,1 hectare.

Thans situeert zich ter hoogte van het onderzoeksterrein Woonzorgcentrum Sint-Jozef, dat in de jaren ’60 werd gebouwd als rustoord voor 180 personen. Het complex bestaat uit een centraal gebouw met drie bouwlagen en achterliggend staan haaks op dit gebouw drie vleugels bestaande uit verschillende bouwlagen. Deze vleugels functioneren als beddenhuis voor het merendeel van de bewoners. In het centraal gebouw zijn op de eerste en tweede verdieping een aantal bewonerskamers. Het gelijkvloers van dit gebouw is gereserveerd voor polyvalente functies en ondersteunende diensten: keuken, restaurant, cafetaria, kapel, feestzalen, burelen, directie en administratie en een lokaal dienstencentrum. Er is quasi overal een kelder of een kruipkelder aanwezig.

Figuur 4: Visualisatie onderkelderde volumes.

Figuur 5: Inplantingsplan huidige toestand met lokalisatie nieuwbouw.

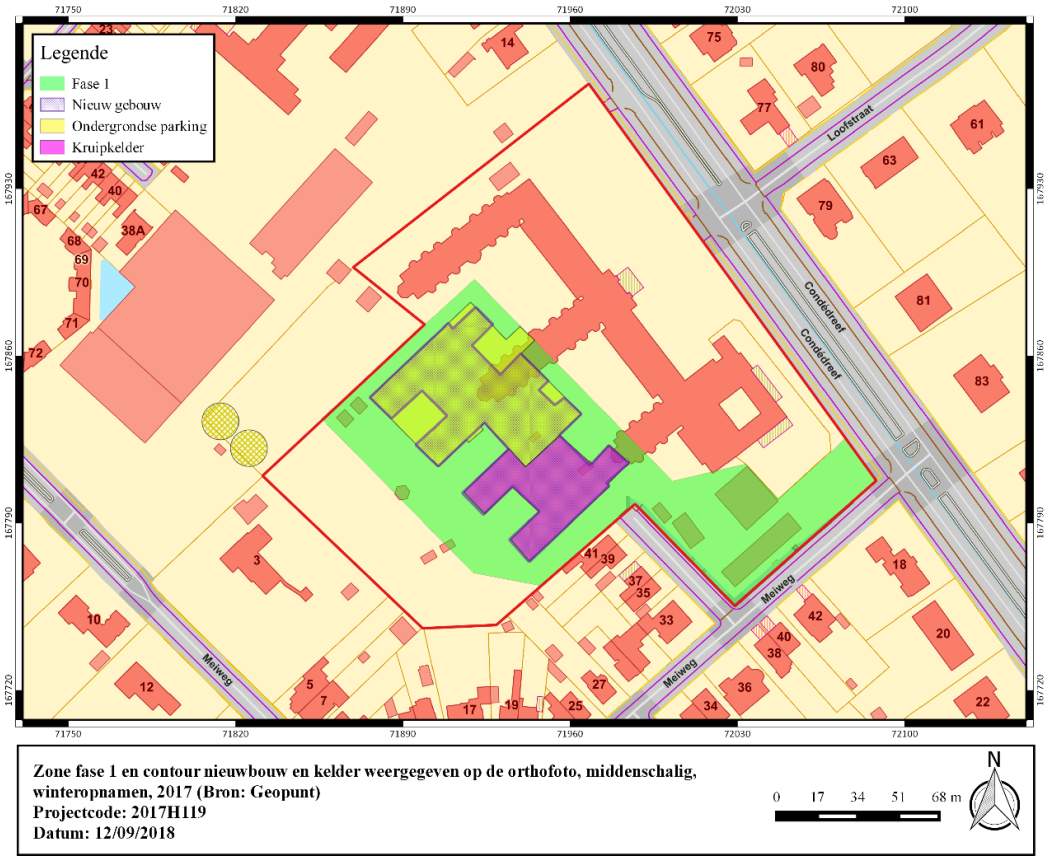
1.3.6.2.1 Ontworpen toestand

Zoals gesteld wordt voor de continuïteit van de zorg in twee fases gewerkt.

<u>Fase 1: sloop van de gebouwen links van het woonzorgcentrum en 2 delen van de vleugels, gevolgd door de bouw van nieuw woonzorgcentrum met deel van de omliggende infrastructuur</u>

De eerste fase van de geplande werken betreft de aanleg van een nieuw woonzorgcentrum (4099 m²) met omliggende terrassen. Rondom het gebouw zal een wandelpad lopen dat infiltreert op natuurlijke wijze. Onder een aanzienlijk deel van het geplande bouwvolume wordt een ondergrondse parkeergarage voorzien (ca. 3233 m²). Onder het overige deel van het gebouw plant de opdrachtgever de aanleg van een kruipkelder (1520 m²). De totale oppervlakte waarop fase 1 betrekking heeft bedraagt 1,28 hectare. Gedurende fase 1 wordt de ruimte die zich buiten deze nieuwbouw en kelder situeert (ca. 8040 m²) ingericht als werfzone, zone voor werfverkeer en stapelzone voor materialen. Hiertoe wordt over deze volledige zone een bodemingreep voorzien tot maximum 50 cm-mv.

Ter hoogte van zone 1 is op heden 1335 m² bebouwd. De bebouwde zone ter hoogte van het bestaande woonzorgcentrum en ter hoogte van de meest zuidelijke rechthoekige bouwstructuur is onderkelderd (deels kelder, deels kruipkelder), de overige bebouwing niet (zie tevens Bijlage – huidige onderkeldering). Tevens situeert zich ter hoogte van zone fase 1 verspreide vegetatie in de vorm van boomgroei, een aantal aarden wegenissen, verschillende houten tuinhuisconstructies. Al deze bovengrondse constructies worden reeds in deze fase verwijderd en gesloopt.

Figuur 6: Zone fase 1 en contour nieuwbouw en kelder weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

<u>Fase 2: Sloop van de rest van het bestaande woonzorgcentrum en de aanleg van inrit, parking en parkzone.</u>

Fase 2 beslaat een oppervlakte van ca. 2,28 hectare, waarvan ca. 4400 m² interfereert met fase 1. Het betreft de zone die in fase 1 dienst deed voor werfinrichting. Deze zone wordt aangelegd als parkzone (bodemingreep 50 cm-mv).

Na de realisatie van de nieuwbouw en omliggende infrastructuur wordt het nieuwe gebouw in gebruik genomen waarna het overige deel van het bestaande woonzorgcentrum wordt gesloopt (totale oppervlakte 4670 m²). Onder het volledige gebouw situeert zich een keldervolume (deels kruipkelder, deels gewone kelder).

Na de sloop voorziet de opdrachtgever de aanleg van een inrit, parking en parkzone. De totale oppervlakte van de parking, verharde paadjes en inrijlaan bedraagt ca. 3340 m². Hiertoe wordt een bodemingreep voorzien tot ca. 50 cm-mv. Het overige deel van het terrein wordt ingericht als parkzone, waartoe tevens een bodemingreep wordt voorzien tot 50 cm-mv. De bomen in de zuidwestelijke zone van het plangebied blijven behouden.

Figuur 7: Inplantingsplan met aanduiding van de twee fases (bron: opdrachtgever).

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

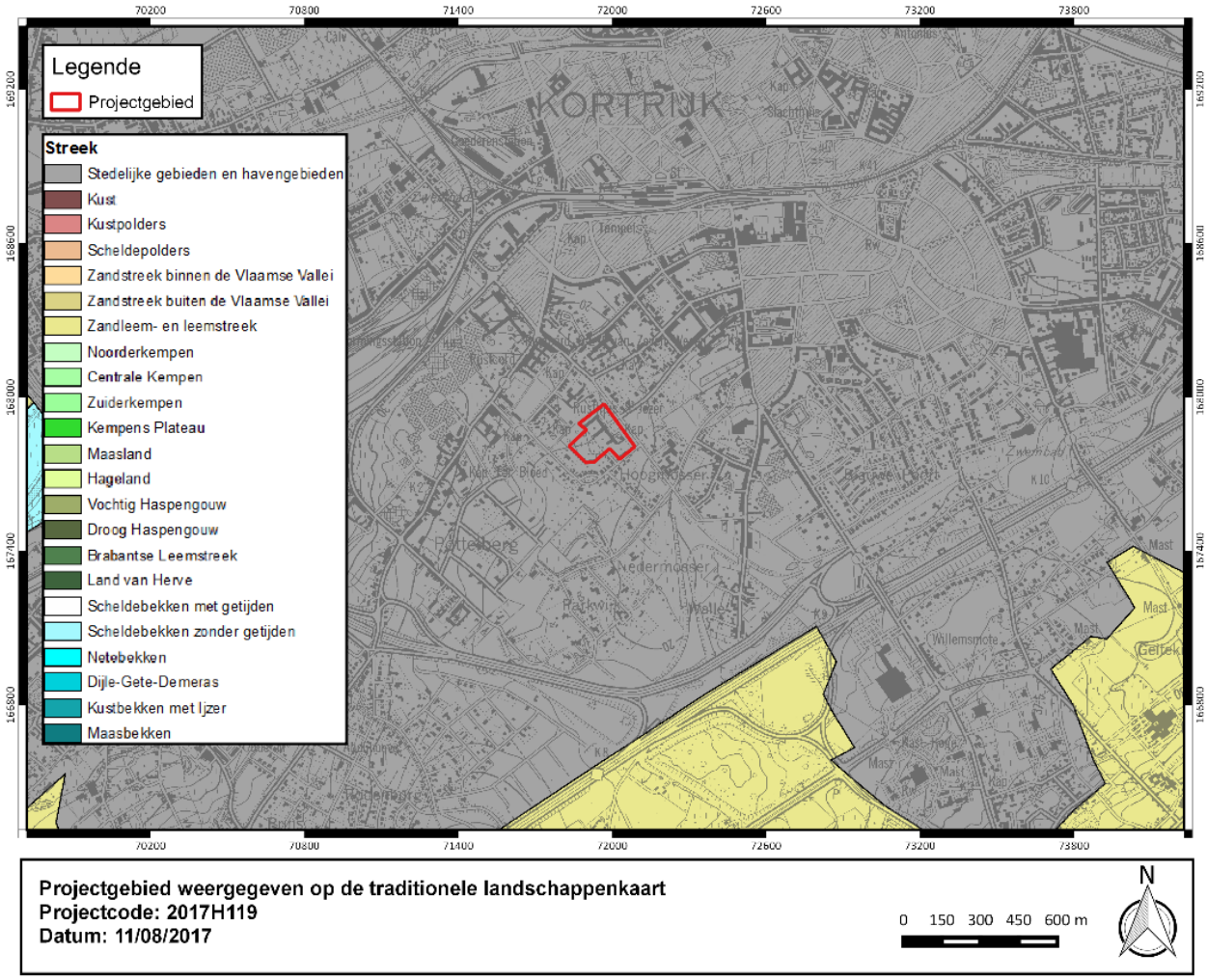
Bron	***Informatie***
Landschappelijke situering	Stedelijke gebieden en havengebieden
Tertiair	Lid van Moen (Fm. Kortrijk)
Quartair	Type 1: eolische afzetting
Bodemtypes	Sbc, Scc, Sbf(p), OB
Potentiële bodemerosie	Verwaarloosbaar
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	Ca. 23 m TAW
Hydrografie	Leiebekken (deelbekken: Grensleie) Waterlopen: Grote Wallebeek, Klakkaartsbeek

1.4.1.1 Landschappelijke situering

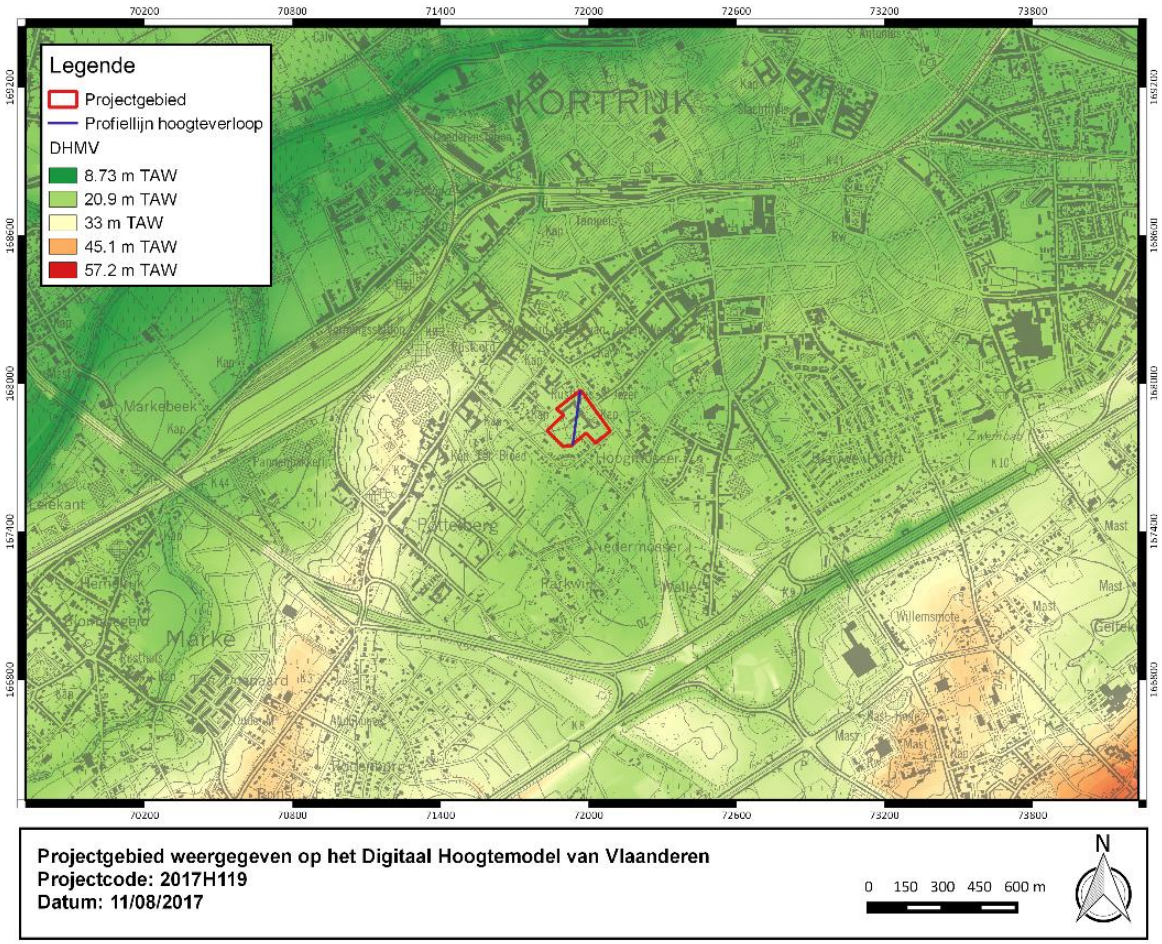
Het projectgebied is gelegen in stedelijke gebieden en havengebieden.

Het projectgebied is gelegen op ca. 23 m TAW en kent een relatief vlak reliëf. Het is gelegen ten oosten van een kleine heuvelrug en ten noordwesten van een hogere heuvel. Op deze hoger gelegen delen is een jongere Tertiair lid aanwezig wijzende op de aanwezigheid van getuigenheuvels.

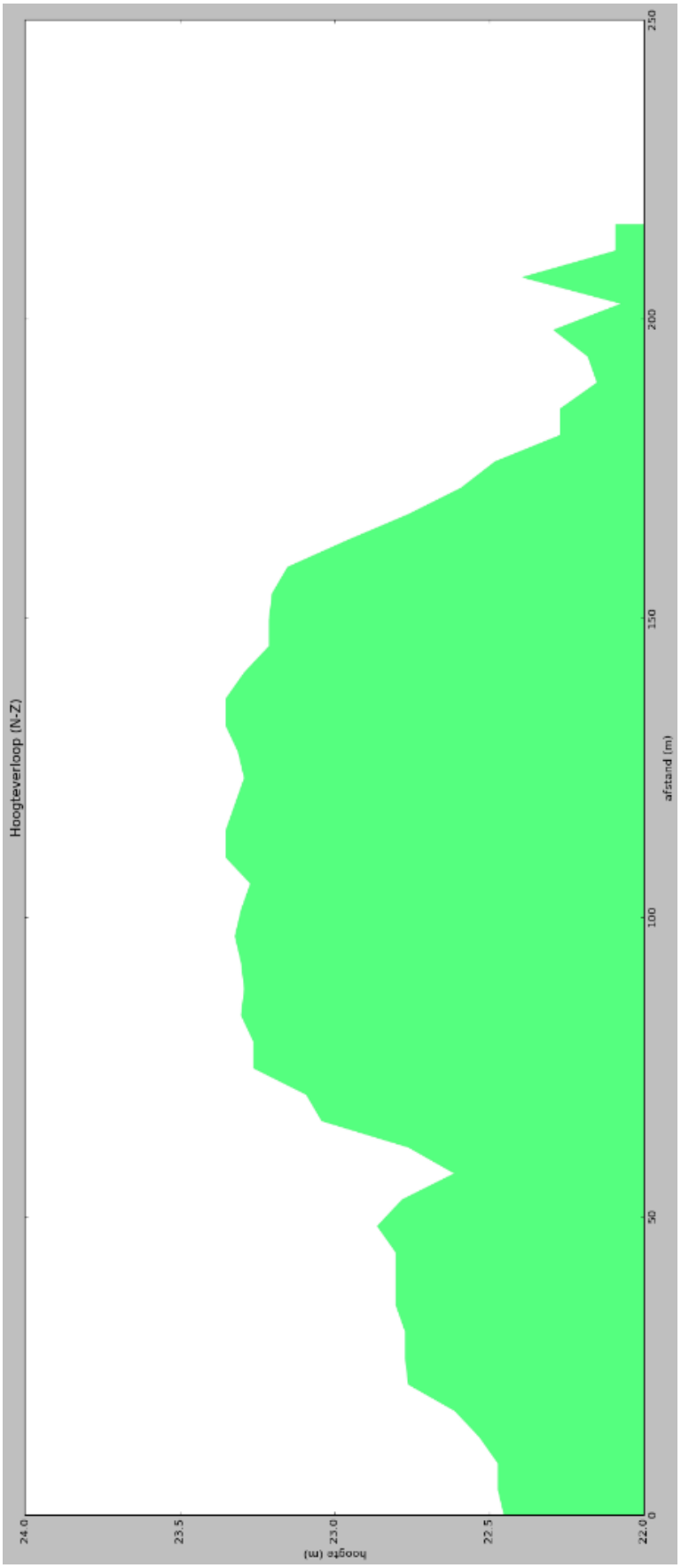
De potentiële bodemerosie is niet gekarteerd van het projectgebied. Echter, de percelen rondom het projectgebied hebben een verwaarloosbare potentiële bodemerosie waardoor deze van het projectgebied waarschijnlijk ook verwaarloosbaar zal zijn.

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (bron: Geopunt).

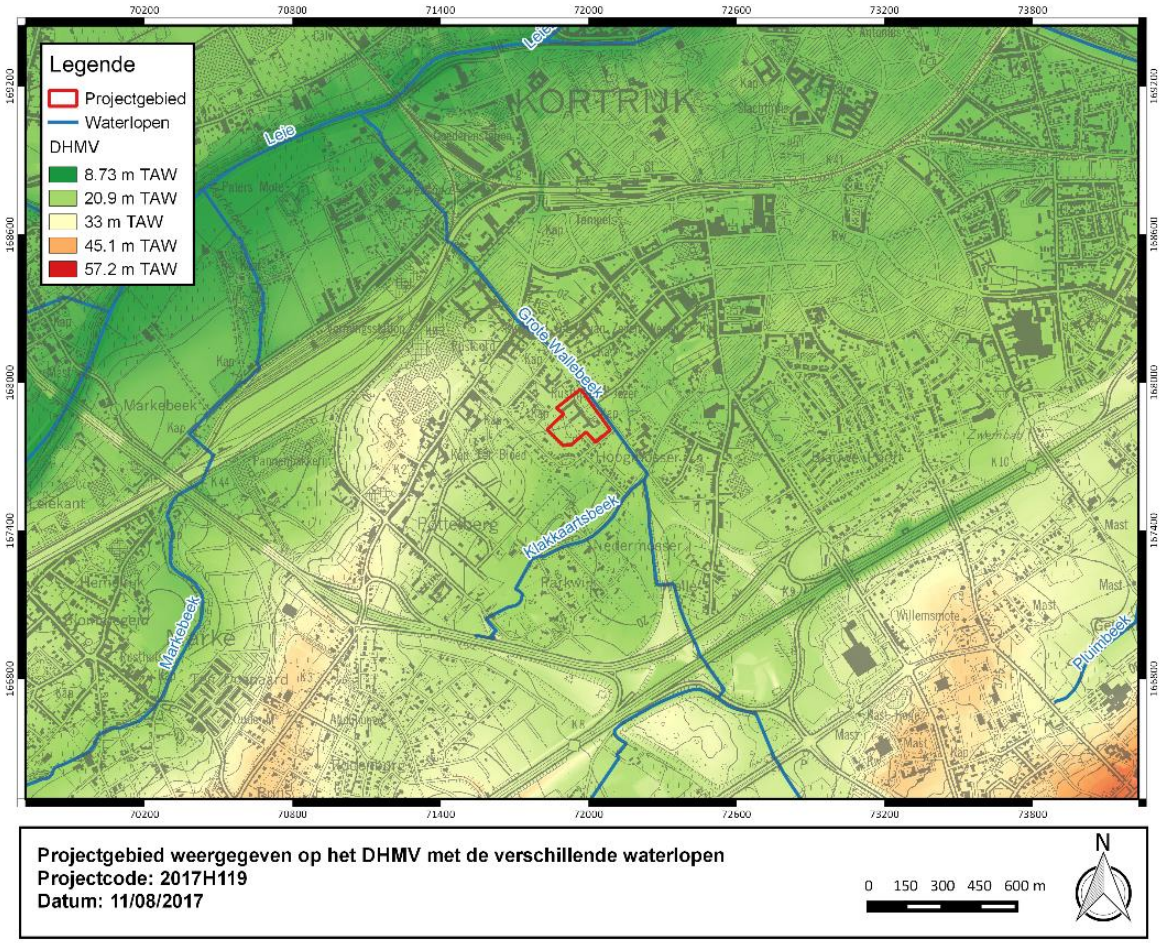
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).

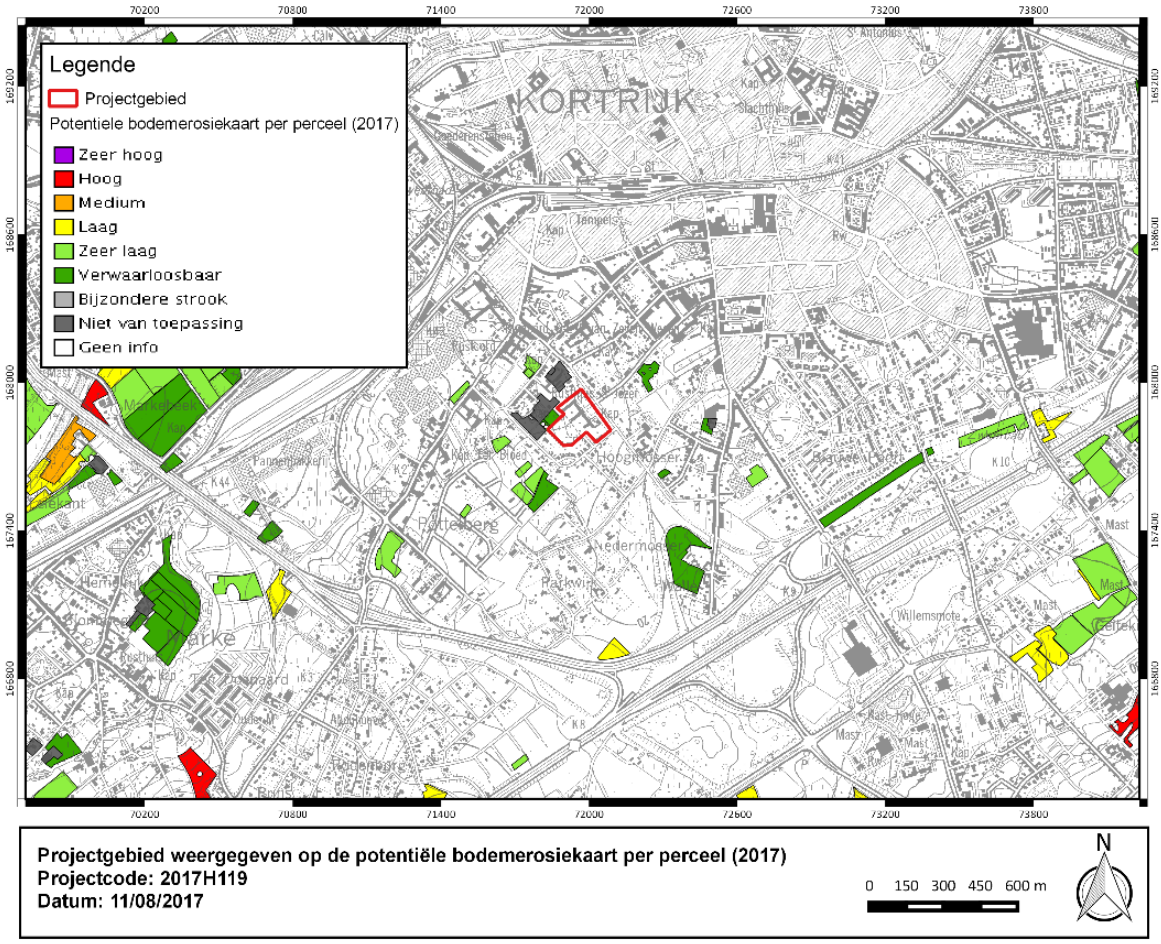
Figuur 10: Hoogteverloop van het projectgebied (van noord naar zuid) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron: Geopunt).

1.4.1.2 Hydrografie

Het projectgebied is gelegen in het Leiebekken (deelbekken: Grensleie). Ten oosten van het projectgebied stroomt de Grote Wallebeek terwijl in het zuiden de Klakkaartsbeek stroomt.

Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het DHMV met de verschillende waterlopen (bron: Geopunt).

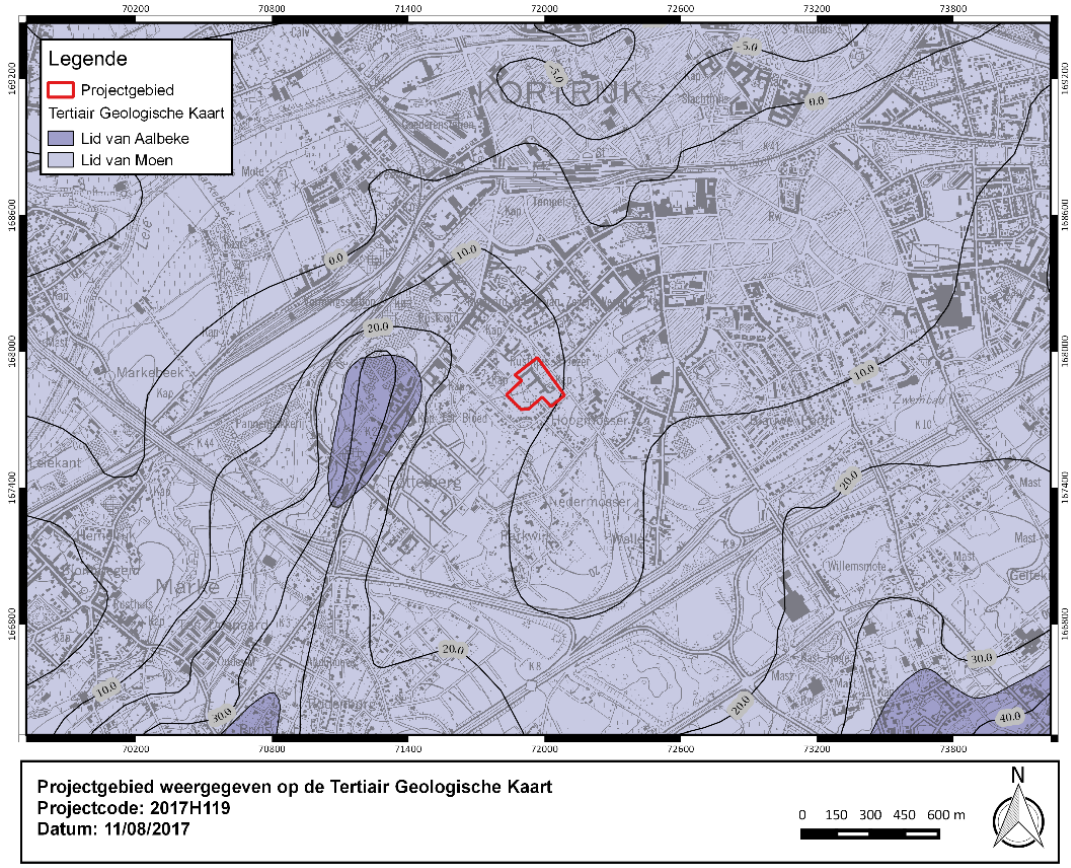

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (2017) (bron: Geopunt).

1.4.1.3 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Moen** (Formatie van Kortrijk). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingsmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingsmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

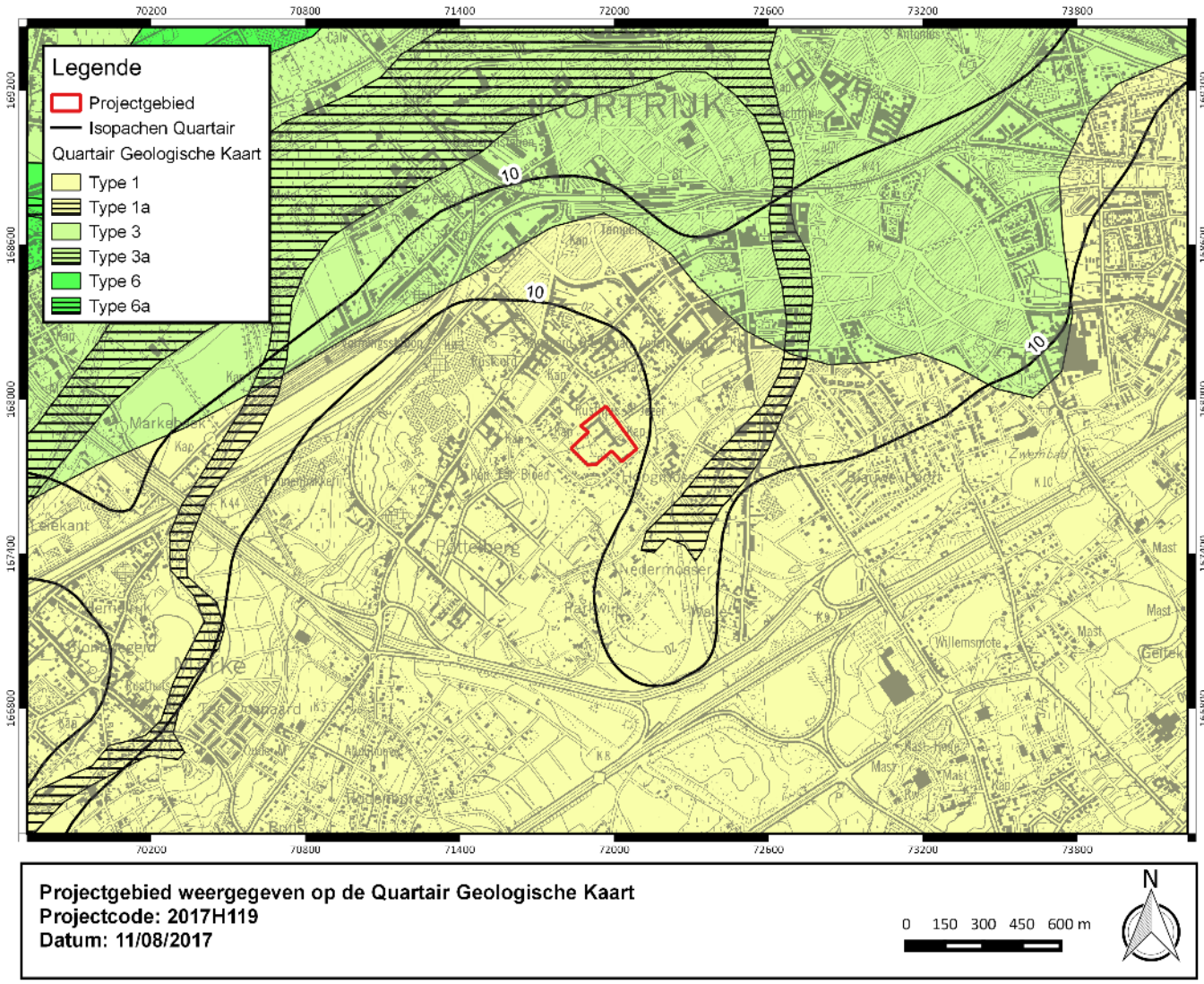
Het **Lid van Moen** is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen, wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt, waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiigere afzetting.

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (bron: Geopunt).

1.4.1.4 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (bron: Geopunt).

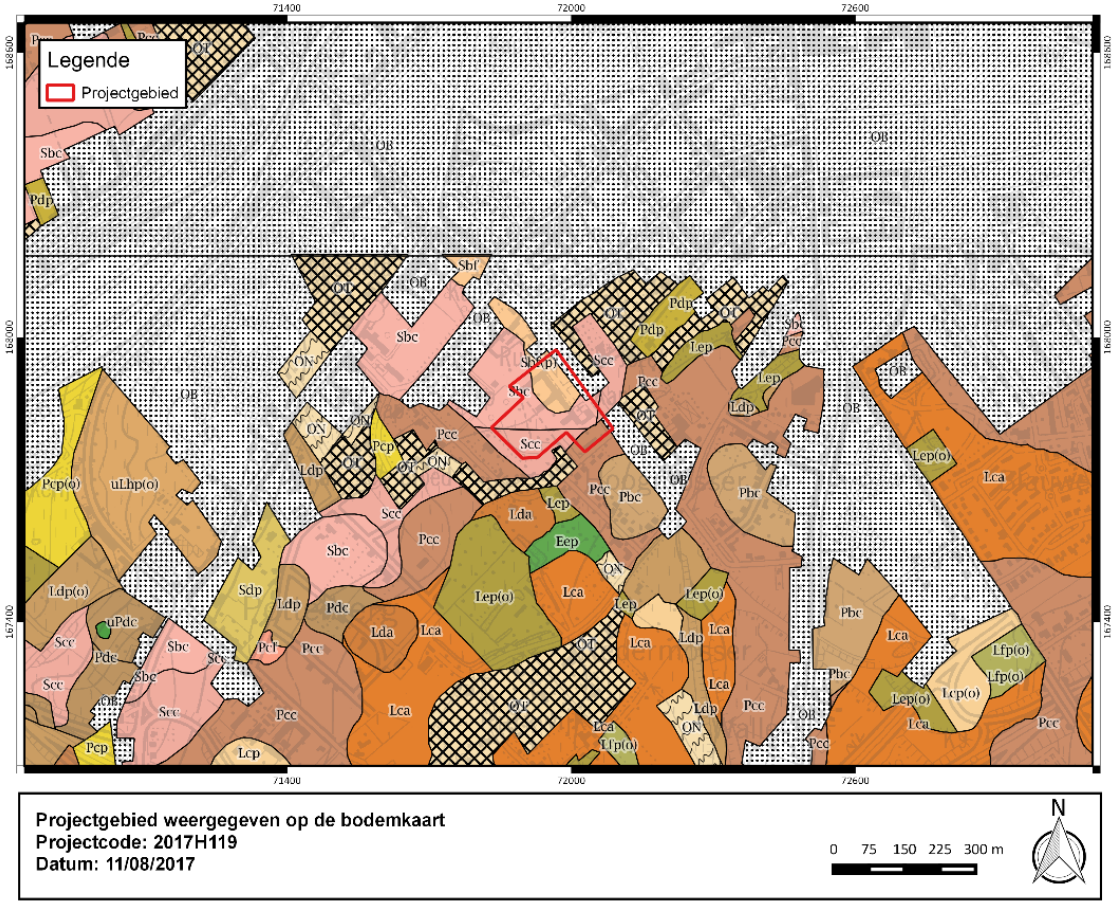
1.4.1.5 Bodemvormingsprocessen

Het bodemtype **Sbc** is een droge lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwvoor is ca. 25 cm dik en donker grijsbruin. De textuur B is gedeeltelijk opgelost en er komen veelal ijzerconcreties voor (Prepodzol). Roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 120 cm.

Het bodemtype **Scc** is een matig droge lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm-mv.

Het bodemtype **Sbf(p)** is een droge lemig zandbodem met weinig duidelijke ijzer en/of humus B horizont met een diepe humus B horizont. De bouwvoor is ca. 20-30 cm dik.

Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (bron: Geopunt).

1.4.2 Historische en archeologische voorkennis

1.4.2.1 Historische context

Door de vruchtbare zandleembodem en de aanwezigheid van de Leie werd de regio van Kortrijk reeds zeer vroeg bewoond. Archeologische vondsten ten noorden van de Gavermeersen wijzen op bewoning tijdens het Mesolithicum. De continuïteit van de bewoning wordt bevestigd door vondsten die dateren uit het Midden-Neolithicum, het Laat-Neolithicum, de Bronstijd en de La Tène-periode. De bewoning situeert zich hoofdzakelijk op de vruchtbare akkergronden langs de Leieoevers, de Gaverbeek, de Heulebeek, de Markebeek, de Mosscherbeek en de Neerbeek.

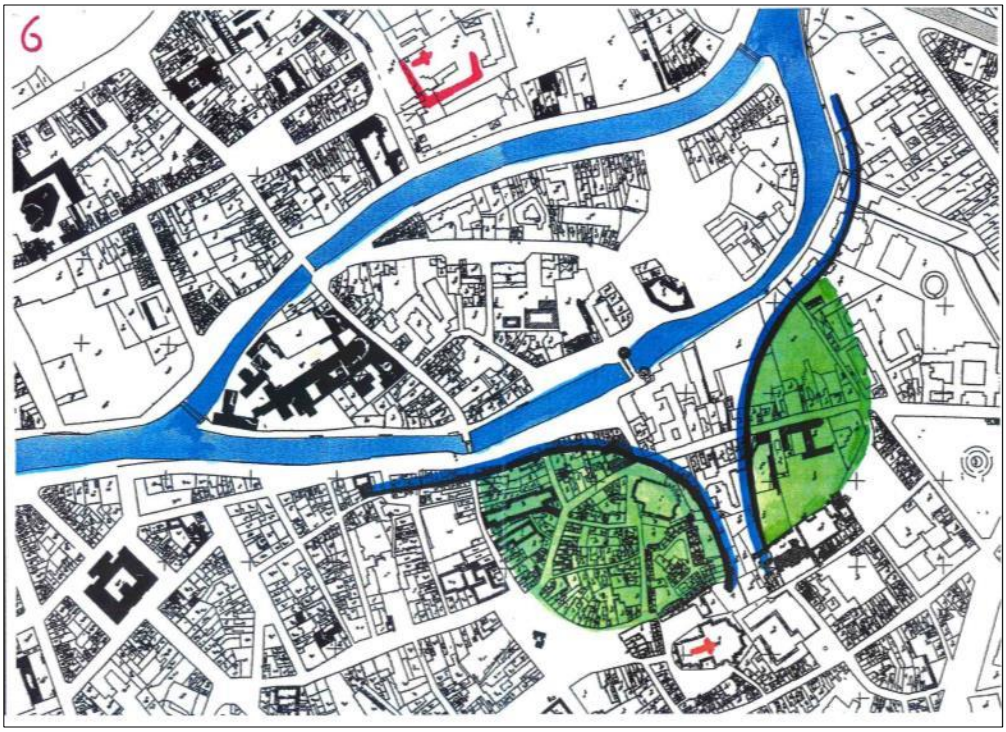
Nog voor het midden van de 1ste eeuw voor Christus ontwikkelt zich op beide oevers van de Leie reeds de *vicus Cortoracium*. De oudste vermelding van de naam 'Cortoracium' dateert uit de 4de of 5de eeuw, wanneer melding wordt gemaakt van de ruiterijeenheid 'de *Milites Cortoracenses'*. De *vicus* ontstond op het kruispunt van de heirbaan Boulogne-Tongeren en de heirbaan Doornik-Oudenburg en strekte zich op de linkeroever van de Leie uit over een afstand van 250m van west naar oost én 500m van zuid naar noord; op de rechteroever van de Leie van oost naar west over een afstand van 1150m.

Deze vroege bewoning in de nabije omgeving van het onderzoeksterrein werd geattesteerd door o.a. de vondst van een vroeg-Romeinse grafstructuur (incineratiegraf) precies ten oosten van het plangebied[3] en de lokalisering van een vroeg- Romeins militair marskamp ten zuidoosten.[4]

T.g.v. Germaanse invallen werd de *vicus* gedeeltelijk verlaten. Desalniettemin kan aan de hand van archeologische vondsten afgeleid worden dat het Romeinse Kortrijk zich ontwikkelde tot een vroegmiddeleeuwse bewoningskern. Onder de Merovingische vorsten wordt Kortrijk een *municipium* dat reeds in de 7de eeuw een uitgebreide christianisatie kent. Sint-Elooi sticht omstreeks 650 een kapel ter ere van Sint-Maarten op de plaats waar later de Sint-Maartenskerk zal verrijzen. Sint-Amandus zou een kapel gesticht hebben, gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw, waarrond de proosdij van Sint-Amand ontstond. In 847 schenkt Karel de Kale 30ha grond aan de Sint-Amandsabdij te Kortrijk. Een muntatelier, dat onder zijn bewind in Kortrijk is opgericht, slaat munten met de afbeelding van Karel de Kale en het opschrift '*Curtiaco*'.

Op het einde van de 9de eeuw komen op de zuidelijke oever van de Leie enkele halfcirkelvormige zones voor, die volgens Ph. Despriet als winterkamp werden ingericht door de Noormannen (880-881). Het kamp zou begrensd worden door de Leiestraat, de boogvormige zijde van de Grote Markt en de zuidelijke begrenzing van het begijnhof.

[3] De Landtsheer, K., 1982, pp. 199-200.
[4] Leva, C. & Mertens, J. 1960, p.419.

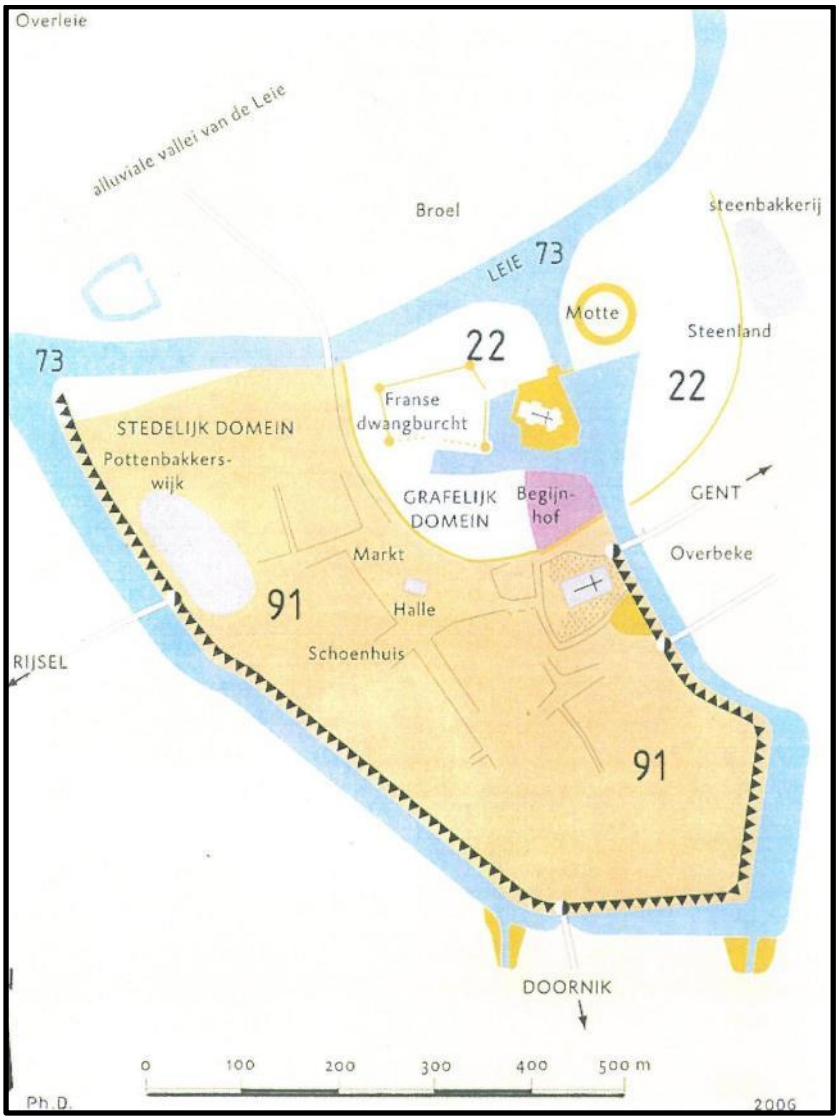

Figuur 16. Kortrijk in de Karolingische periode (9de eeuw). Het winterkamp van de Noormannen is aangeduid in groen, de limiet van de waterrijke zone in blauw (DESPRIET 2008, fig. 9).

In 1071 wordt Kortrijk een onafhankelijke kasselrij onder het Graafschap Vlaanderen. Het '*Opidium Cortracense*' wordt gevormd door een motte en de agglomeratie hierrond. Het grondgebied wordt in het noorden begrensd door de Leie, ten zuiden en ten oosten door een arm van de Klakkaardsbeek en ten westen door een gracht. Het grafelijk domein (Figuur 17) bestaat onder meer uit de burcht, een neerhof, een boomgaard en magazijnen. In 1199 begint men met de bouw van de Onze-Lieve-Vrouwekerk in de boomgaard van het kasteel. Het burgerlijk centrum van de middeleeuwse stadskern situeert zich op en rondom de Grote Markt. De Halle, waar de kooplui hun waar aan de man brengen, wordt voor het eerst vermeld in de 13de eeuw.

Figuur 17 toont de middeleeuwse stadskern van Kortrijk, die reeds gedeeltelijk ommuurd is. Op het einde van de 13de eeuw rijst er een conflict tussen de Franse koning Filips de Schone en zijn leenman Gwijde van Dampierre, die toenadering gezocht had tot de Engelse kroon. In 1297 valt Kortrijk in Franse handen. De Franse vorst laat in 1300-1301 een imposante dwangburcht bouwen (Figuur 17-geel). De Fransen worden verslaan tijdens de Guldensporenslag. In 1385 krijgt de stad haar oude vrijheden terug.[5]

[5] Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Kortrijk, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121715 (geraadpleegd op 19 oktober 2016).

Figuur 17: Situering van de middeleeuwse stadskern met het grafelijk domein (geel), de dwangburcht (geel), de O.L.V-kerk (geel) het begijnhof (rood). Toestand ca. 1350. (DESPRIET 2008, fig. 10)

Filips de Stoute, die het graafschap Vlaanderen beter wil beschermen, gaat in het midden van de 14de eeuw over tot de versterking van Kortrijk. De Bourgondische omwalling wordt gebouwd tussen 1354 en 1454 en omgeeft ook een deel van de noordelijke Leie-oever, alwaar zich - ondanks de minder gunstige bodemgesteldheid en wateroverlast - een nieuwe woonkern ontwikkelt. De twee-eenheid van de Broeltorens kwam tot stand, toen tussen beide Broeltorens een brug tot stand kwam.[6]

Op economisch vlak zijn de wolbewerking en de lakennijverheid dé industrieën die de Kortrijkse economie bepalen. Kortrijk heeft zijn ontwikkeling vooral te danken aan zijn gunstige ligging op een kruispunt van wegen aan de Leie. Vanaf het einde van de 15de eeuw zijn de eerste sporen van damastweverij in Kortrijk te situeren.

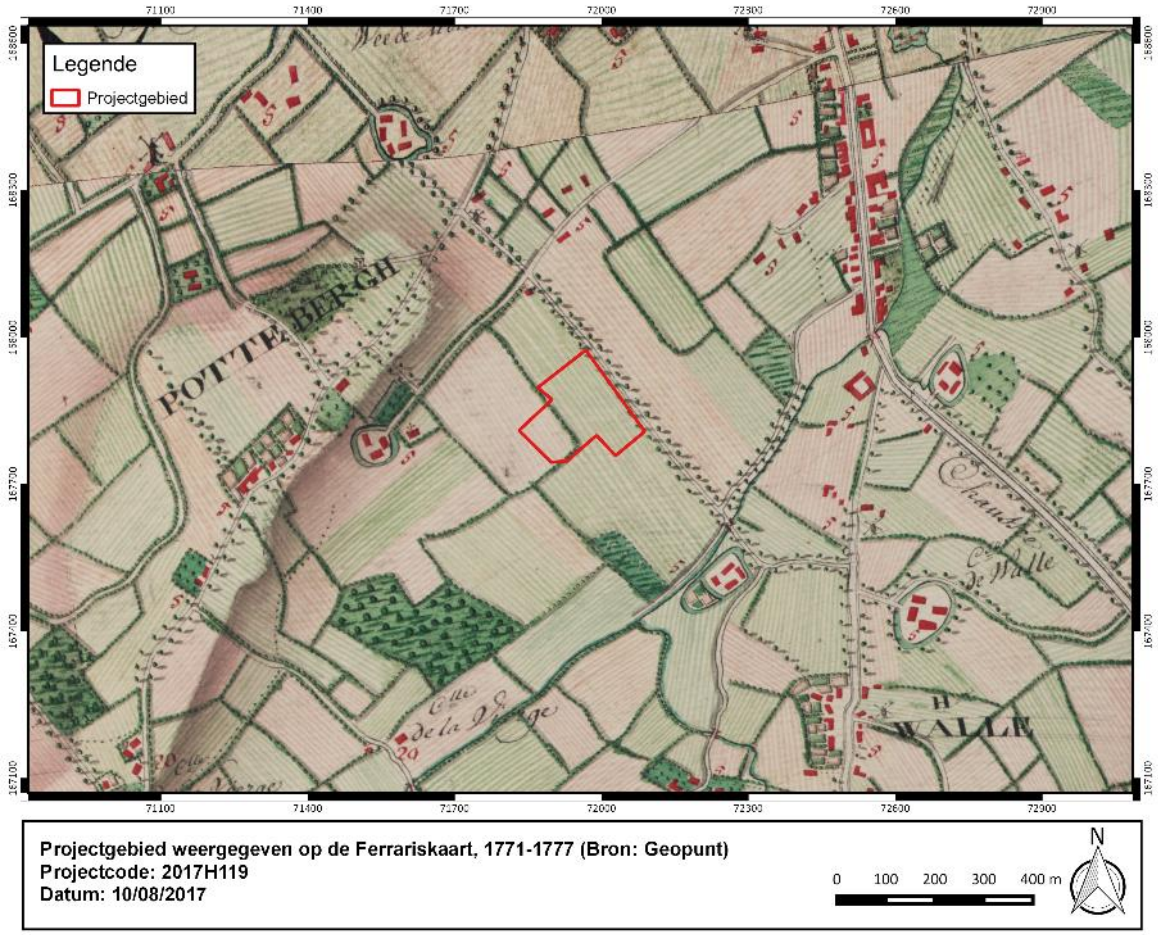
Het onderzoeksterrein situeert zich ten zuiden van het stadsweefsel van Kortrijk, nabij de Pottelberg. In de 17de en de 18de eeuw werd deze locatie nog de Strate van Tourcoing genoemd. De benaming Pottelbergh kwam echter reeds voor in 1502 in de toponymie van het *Goed te*

[6] DESPRIET 2013.

Pottelberghe. Pottelberg verwijst naar de kleiputten waar potaarde ontgonnen werd. De Pottelberg werd reeds in de steentijd door mensen gefrequenteerd. (cfr. Gevonden silex bijl)

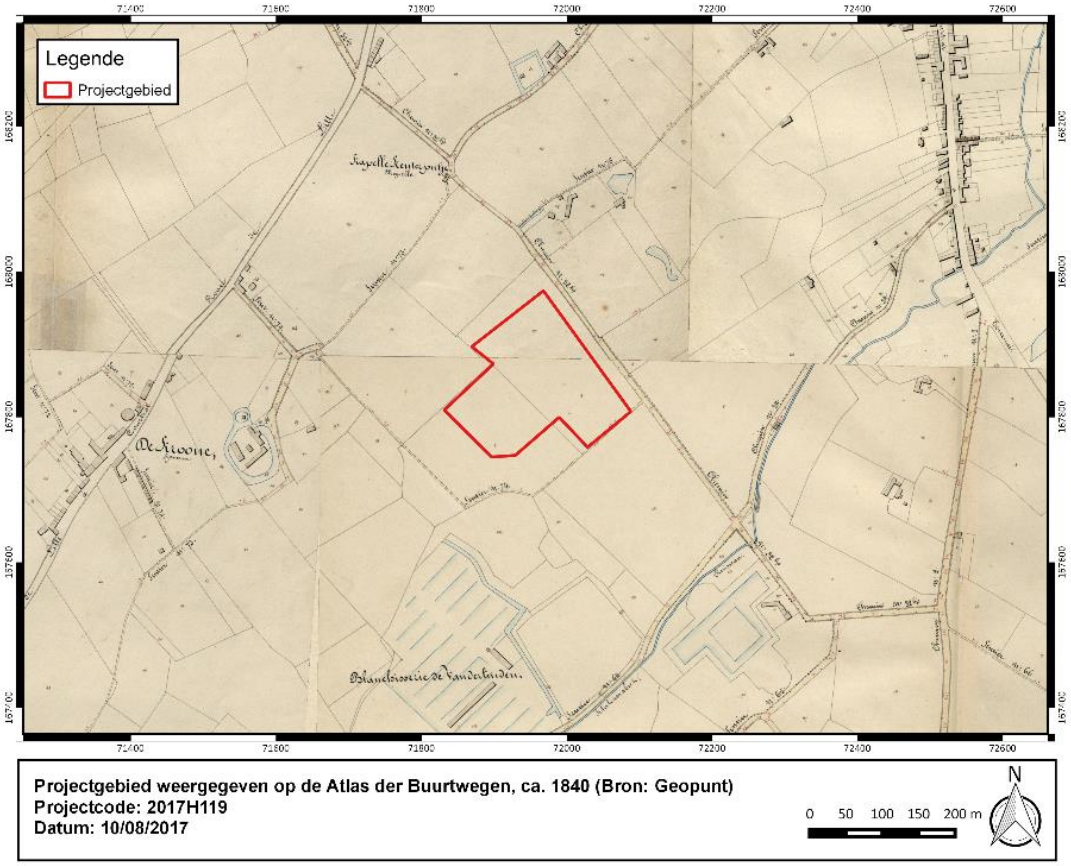
1.4.2.2 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

De Ferrariskaart toont geen bebouwing ter hoogte van het onderzoeksterrein. Het plangebied is volledig in gebruik als akkerland. De noordoostzijde van de locatie grenst aan een met bomen omzoomde weg waarvan het tracé reeds veel gelijkenissen met dat van de huidige Condédreef. In de nabije omgeving van het plangebied is er verspreide hoevebouw waarneembaar. Ca. 300 meter ten westen situeert zich een omwalde site.

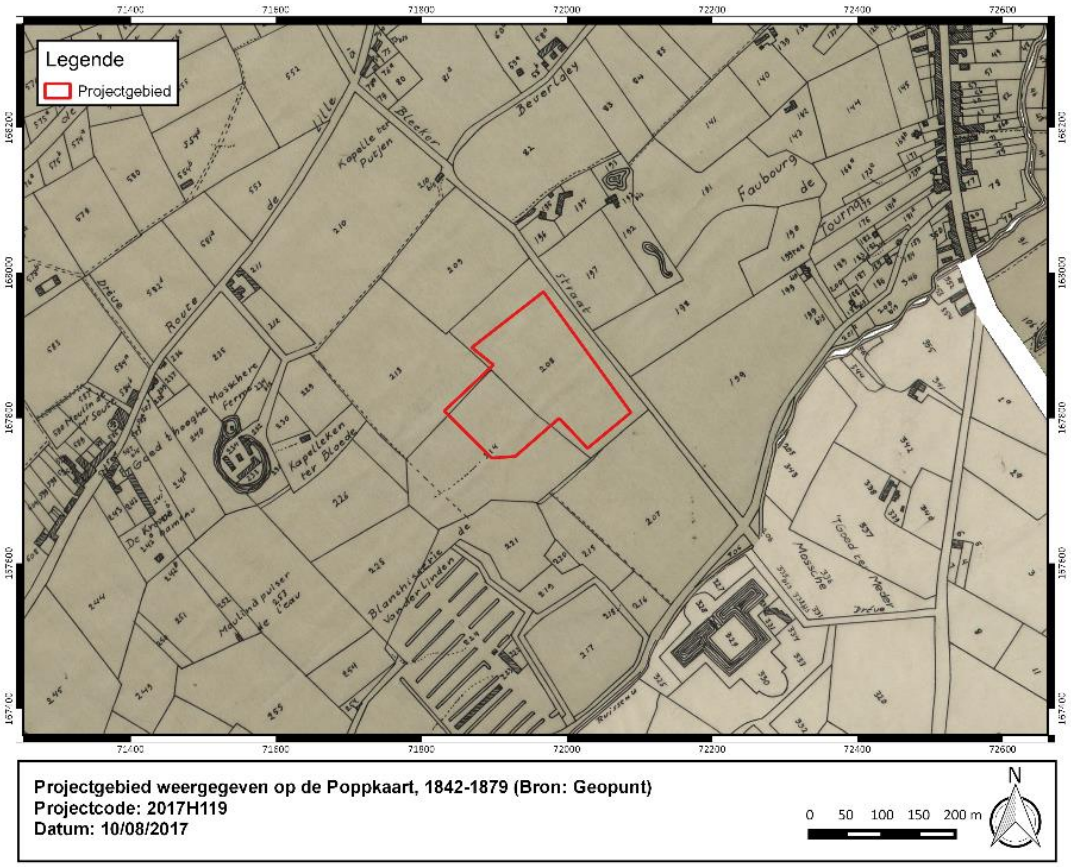

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt)

De Atlas der Buurtwegen toont geen bebouwing ter hoogte van het onderzoeksterrein. Het tracé van de Condédreef en de Meiweg is reeds waarneembaar. Ca. 300 meter ten noorden situeert zich *Kapel het Kenterputje*. Ca. 300 meter en westen situeert zich een omwalde site ter hoogte van het gehucht De Kroone. De Poppkaart toont een quasi gelijk beeld. Kapel het Kenterputje wordt op de Poppkaart niet vernoemd. De Poppkaart lokaliseert een kapel (Ter Bloede) ca. 150 meter ten westen van het plangebied. De Condédreef wordt aangeduid met de benaming Bleekerstraat.

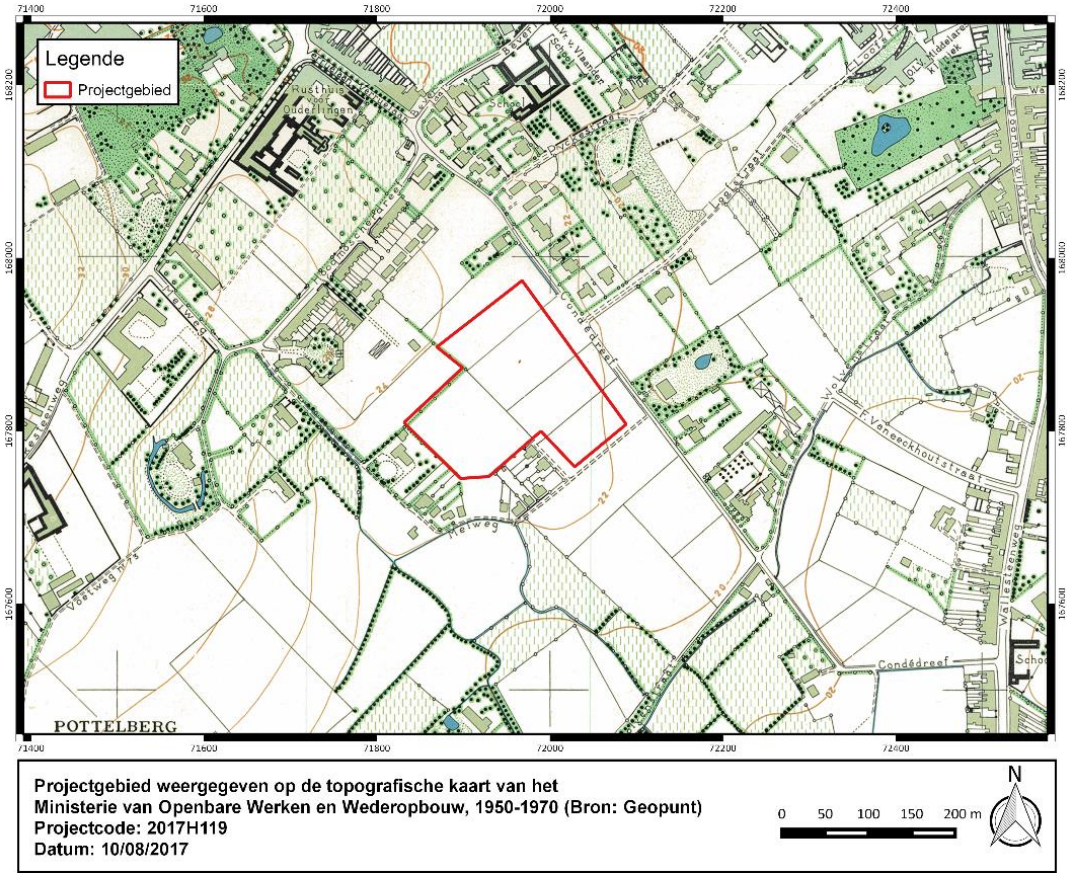

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt)

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt)

Op de Ministeriekaart is er een duidelijke toename van bebouwing waarneembaar in de onmiddellijke omgeving van het plangebied. Het onderzoeksterrein is niet bebouwd. Het stratenpatroon op de Ministeriekaart vertoont veel gelijkenissen met het huidige wegtracé. Het verloop van de Condéstraat en de Meiweg is duidelijk zichtbaar. Beide straten worden op de kaart reeds met hun huidige benamingen aangeduid.

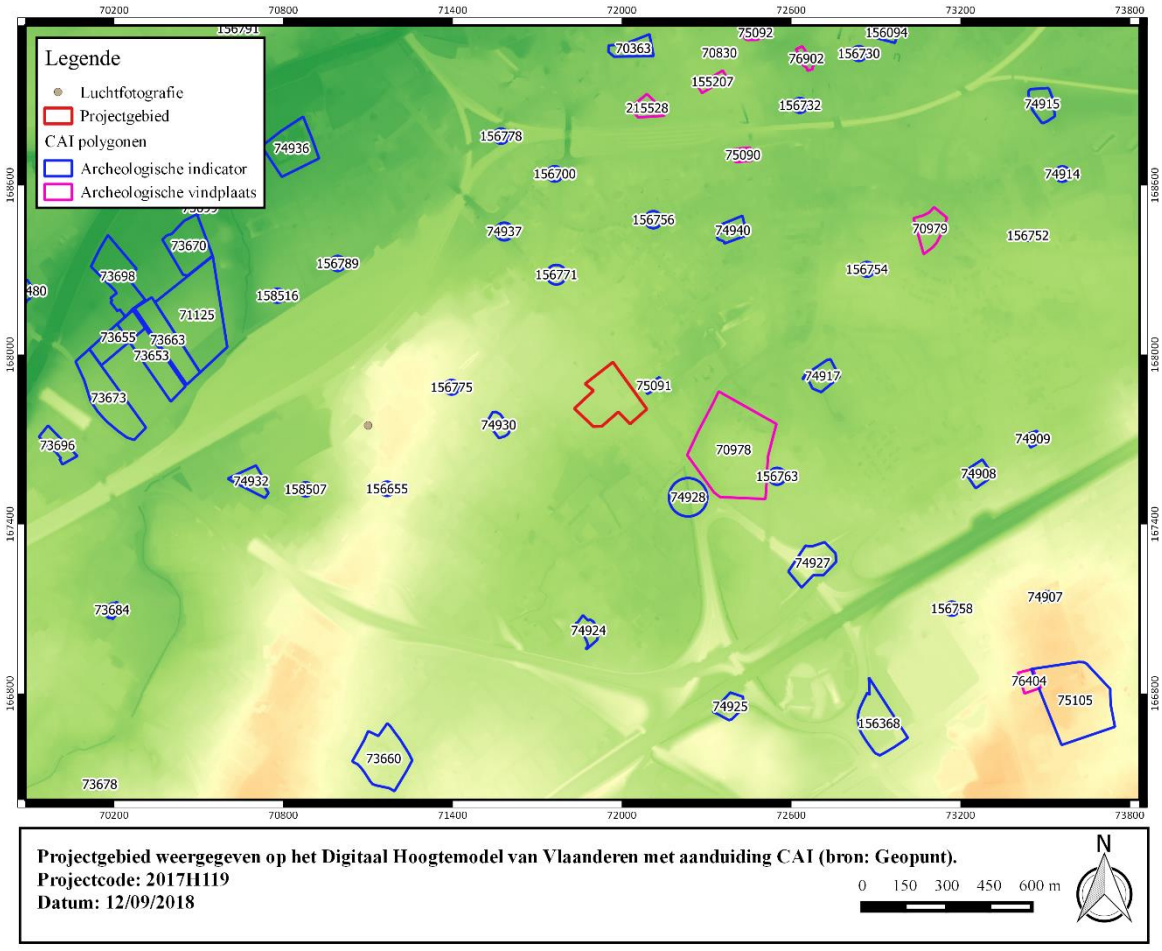

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970 (Bron: Geopunt)

1.4.2.3 Overzicht van de gekende archeologische waarden

Voor het onderzoeksgebied werden in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed in de nabije omgeving volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:

De regio van zuidwest Vlaanderen en met name de regio rond Kortrijk is rijk aan archeologische vindplaatsen. De ruime omgeving van het plangebied is bezaaid met zowel middeleeuwse als ijzertijd/romeinse vindplaatsen. Op basis van cartografische indicatoren wordt de aanwezigheid van menig laatmiddeleeuwse hoeve met walgracht verwacht, getuigen van het rurale karakter tot in de 19e-20e eeuw. Op het plangebied zijn in het verleden geen archeologische waarnemingen gemeld. Direct ten oosten van het plangebied werd bij de aanleg van een duiker voor de Grote Wallebeek/Klakkaertsbeek een romeins crematiegraf aangesneden (CAI 75091). Meest relevant voor het plangebied is eveneens de opgraving van een vermoed romeins legerkamp in de jaren ’60 (CAI 70978).

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt)

I. Archeologische vindplaatsen

70978	Opgraving (1959, 1962); NK: 250 meter Vroeg-Romeinse tijd: militair marskamp - spitsgracht (gracht B) die over een afstand van meer dan 220m gevolgd kon worden: terwijl naar het zuiden de aanzet van een afgeronde hoek werd aangesneden, kon het verloop van de gracht naar het noorden praktisch niet verder gevolgd worden, dit omwille van uitzonderlijke terreinmoeilijkheden. Later werden nog ten minste 2 grachten aangetroffen (verloop gekend over een afstand van 20m) en een spoor met tal van vroeg-Romeinse en inheemse scherven en stukken van vuurbokken, gelijklopend met gracht B. Eveneens een 70m lang woonspoor (N-Z). - Wel werd in de noordelijke zone het spoor van een tweede spitsgracht (gracht C) aangetroffen (2e kamp?). - Sleuven binnen het kamp leverden sporen van houten gebouwen op; het schervenmateriaal is weinig aanzienlijk en tamelijk eenvormig. Vroeg-Romeinse tijd: Romeinse en inheemse scherven, stukken van vuurbokken, grachtencomplex met opvulling van vroeg-Romeinse scherven. Midden-Romeinse tijd: gebouwen in steen Romeinse tijd: verhard wegdek over een afstand van meer dan 100m (vermoedelijk een Romeins wegtracé Bavik-Doornik-Kortrijk) <- deze vondst is nooit gepubliceerd Bron: o.a. Léva, C. & Mertens, J. 1960: Kortrijk. Romeins kamp, Archeologie 1960.2, 419.
70979	Opgraving (1959); NK: 150 meter Vroeg-Romeinse tijd: een V-vormige gracht, gevolgd over ca. 40 m met noord-zuidoriëntatie en ca. 10m met oost-westoriëntatie. De hoek was afgerond. keramiek: "Menapisch", Belgische waar en 1 enkele scherf terra sigillata Bron: Viérin, J. 1962: Mededelingen: Romeins Kortrijk, Leiegouw IV.1, 129-132.
75090	Controle van werken (1971); NK: 15 meter Late middeleeuwen: middeleeuwse stadsgracht 16de eeuw: aardewerk in de vulling van de gracht, kruikjes in steengoed met zoutglazuur – in de vulling van de gracht lederen schoenzoolfragmenten Bron: DESPRIET, Ph. 1978, Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1976, in: De Leiegouw, jg. XX, afl. 1, p. 99-116.

75092	Opgravingen (1981, 1982, 1988); NK: 15 meter Laat-Romeinse tijd: één scherf terra sigillata in Argonne-waar – enkele stukken Romeinse dakpannen, gerecupereerde Doornikse kalksteen – munten Volle middeleeuwen: kerk Late middeleeuwen: vlakgraf - Op het grafveld rondom de kerk werden talrijke graven gevonden die zich aftekenden als kuil- of als kistverkleuring, waaronder 3 oude grafzerken - Op het grafveld bouwde men een doopkapel met aanpalend portaal en "tresorie". Later aanbouw van zuidtransept. – 6 bronzen munten – sarcofaagdeksel van Doornikse kalksteen - aardewerk 16de eeuw: kapel Bron: Janssens, D.M. 1982: Kortrijk - Sint-Maartenskerk, in Archaeologia Mediaevalis, 26-27/02/1982, p.32. & Rogge, M. 1988: Een overzicht van de laat-Romeinse vondsten te Kortrijk, in Westvlaamse Archaeologica, 4, 2, p. 45-54. -
76404	Controle van werken (1988); NK: 15 meter Late ijzertijd: afvalput / beerput – in de vulling vrij gevarieerd keramisch gebruiksaardewerk Bron: Van Doorselaer A., S. De Cock en M. Rogge (1988) Kortrijk (W.-Vl.): sporen van ijzertijdbewoning, in Archeologie 1988/2, p. 158-159.
76902	Opgraving (2006); NK: 15 meter Late middeleeuwen: leerlooierij - 23 houten tonnen (met run), bakstenen bakken en hoornpitten, verspreid over het terrein. Men gaat ervan uit dat het om een leerlooiersatelier gaat. – verdedigingselementen; massieve stenen muur, mogelijk onderdeel van de stadsmuur Onbepaald: zuidelijk deel van het terrein: een complex van houten palen; mogelijk een beschoeiing. Bron: ACKE B., J. DECORTE, K. MAESEN, K. Sturtewagen, R. Trommelmans 2007: Archeologische opgraving, Sint-Janspoort Kortrijk, Basisrapport - mei 2007.
155207	Opgraving (1993); NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande waterput – enkele afvalkuilen met middeleeuws materiaal – enkele constructies met bakstenen onderbouw – afvalkuil met een baardmankruik 16de eeuw: een grote halle – tegen de noordzijde van de halle: een woonblok, 13 water- en beerputten Onbepaald: zandontginningen, blauwgrijs reducerend gebakken aardewerk en hoogversierde kruiken

	Bron: Despriet, Ph. 1994: Noodopgraving aan het Schouwburgplein in Kortrijk (W.-Vl.), Archaeologia Mediaevalis 17, 58-59.
215528	Mechanische prospectie (2011); NK: 15 meter 19e eeuw: bewoningsstructuren Bron: Vanoverbeke R., Gierts I. 2011: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Kortrijk, "Parkhotel", BAAC Vlaanderen rapport 5, Gent.

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

73660	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht Bron: Peperstraete, F. 1986, Archeologisch onderzoek in de gemeente Marke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie RUG
73678	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht Bron: Peperstraete, F. 1986, Archeologisch onderzoek in de gemeente Marke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie RUG
73684	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht Bron: Peperstraete, F. 1986, Archeologisch onderzoek in de gemeente Marke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie RUG
74907	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74908	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74909	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74914	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht

74915	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74924	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74925	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74927	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74928	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74930	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74932	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74936	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74937	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74940	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
156655	Indicator cartografie; NK: 250 meter Late middeleeuwen: schorsmolen die toebehoorde aan de Groeningeabdij Bron: Mattelaer, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, Leiegouw 53.1, 5-77.
156700	Indicator cartografie; NK: Onbepaald 16de eeuw: molen Bron: Mattelaer, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, Leiegouw 53.1, 5-77.
156730	Indicator cartografie; NK: 250 meter

	16de eeuw: molen Bron: Mattelaer, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, Leiegouw 53.1, 5-77.
156732	Indicator cartografie; NK: 150 meter 16de eeuw: molen Bron: Mattelaer, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, Leiegouw 53.1, 5-77.
156752	Indicator cartografie; NK: 150 meter 17de eeuw: molen Bron: Mattelaer, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, Leiegouw 53.1, 5-77.
156754	Indicator cartografie; NK: 250 meter 16de eeuw: molen Bron: Mattelaer, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, Leiegouw 53.1, 5-77.
156756	Indicator cartografie; NK: 150 meter 18de eeuw: molen Bron: Mattelaer, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, Leiegouw 53.1, 5-77.
156758	Indicator cartografie; NK: 150 meter 18de eeuw: molen Bron: Mattelaer, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, Leiegouw 53.1, 5-77.
156763	Indicator cartografie; NK: 15 meter 18de eeuw: molen Bron: Mattelaer, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, Leiegouw 53.1, 5-77.
156771	Indicator cartografie; NK: 15 meter 16de eeuw: molen Bron: Mattelaer, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, Leiegouw 53.1, 5-77.
156775	Indicator cartografie; NK: 15 meter 18de eeuw: molen Bron: Mattelaer, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, Leiegouw 53.1, 5-77.
156778	Indicator cartografie; NK: 250 meter

	17de eeuw: molen Bron: Mattelaer, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, Leiegouw 53.1, 5-77.
156789	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: molen Bron: Mattelaer, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, Leiegouw 53.1, 5-77.
74917	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74909	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht

Veldprospectie

71125	Veldprospectie; Nk: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal (mogelijk een bewoningssite) Late middeleeuwen: vondstenconcentratie aardewerk Nieuwe tijd: geweerkei in donkergrijs gevlekte silex Bron: Peperstraete, F. 1986, Archeologisch onderzoek in de gemeente Marke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie RUG
73653	Veldprospectie; Nk: 150 meter Steentijd: lithisch materiaal (mogelijk een bewoningssite) Post-middeleeuwen: vondstenconcentratie aardewerk Bron: Peperstraete, F. 1986, Archeologisch onderzoek in de gemeente Marke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie RUG
73655	Veldprospectie; NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal Post-middeleeuwen: vondstenconcentratie aardewerk Bron: Peperstraete, F. 1986, Archeologisch onderzoek in de gemeente Marke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie RUG
73663	Veldprospectie; NK: 15 meter

	Romeinse tijd: 1 randfragment aardewerk Steentijd: lithisch materiaal Post-middeleeuwen: vondstenconcentratie aardewerk Bron: Peperstraete, F. 1986, Archeologisch onderzoek in de gemeente Marke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie RUG
73673	Veldprospectie; NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal Post-middeleeuwen: vondstenconcentratie aardewerk Bron: Peperstraete, F. 1986, Archeologisch onderzoek in de gemeente Marke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie RUG
158507	Veldprospectie (2008); NK: 250 meter Late middeleeuwen: aardewerk
73696	Veldprospectie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht

Toevalsvondst

70363	Toevalsvondst; NK: 150 meter Middeleeuwen: onderbouw vestingtoren; kruikje met staand oor Bron: Despriet, P. 1974: Keramiek uit middeleeuws Kortrijk, De Leiegouw XVI.1, 25-32.
70830	Toevalsvondst; NK: 15 meter Late middeleeuwen: Grote gewelfde kelder (12 m op 7,5 m). De toegang ligt aan de straatkant. Waarschijnlijk deed de kelder dienst als opslagplaats van een lakenhandelaar. De Doornikstraat en de Leiestraat vormden samen de "via Curtraciensis" waarlangs kooplieden zich vanouds gevestigd hebben. In de Leiestraat zijn nog dergelijke kelders ontdekt. Bron: J.D.C. 1956: Oudheidkunde en Kunstgeschiedenis, in: Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis, deel XCIII, 3-4, p. 165-166.
75105	Toevalsvondst (1973), NK: 150 meter

	Ijzertijd: afvalput/beerput – vondstenconcentratie aardewerk – lithisch materiaal Vroeg-Romeinse tijd: grafstructuur - In 1951 werden 3 brandgraven gevonden. Een eerste graf was volledig vernield, een tweede bevatte, in een mengeling van houtskool en verbrande beenderresten, enkele scherven van 2 ruwaarden vazen. Op 20m afstand ten westen een derde graf waarin een urne en een scherf van een ruwwandige zwarte pot. – 1971: Bij vernieuwing van het wegdek van de Sint-Denijsweg werden nogmaals 6 brandgraven vernield. In de onderste lagen van de grafkuilen vond men tegulafragmenten, enkele potschereven en houtskool. Bron: DESPRIET Ph., 1974, Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1973, in: De Leiegouw, jg. 16, afl. 3-4, p. 327-338.

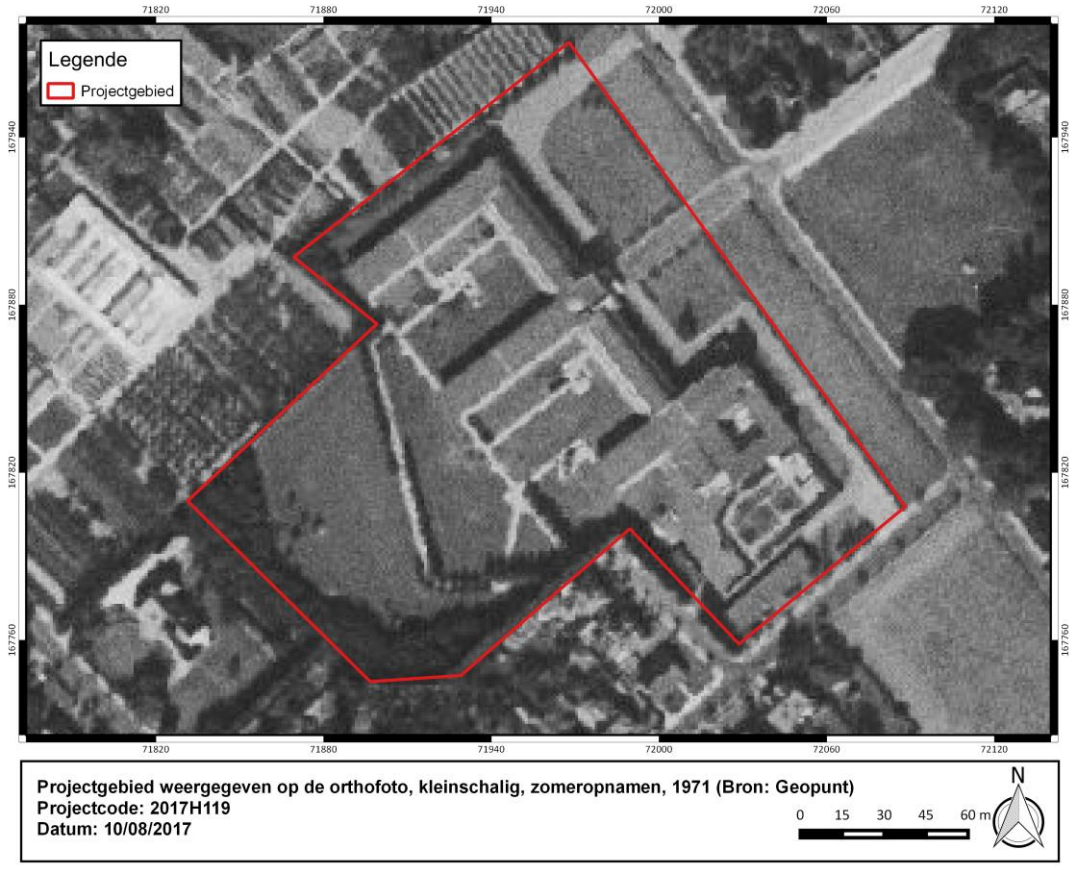
Onbepaald

75091	Onbepaald; NK: 15 meter Vroeg-Romeinse tijd: grafstructuur: Incineratiegraf blootgelegd bij de aanleg van een duiker voor de Klakkaertsbeek - massa houtskool en verkalkte beenderen - geen grafgiften, maar grote afmetingen (2x0,85m) - oriëntatie: OZO - kleine potscherf in grof gebakken aardewerk - geen brandsporen op de kleiwanden van het graf Bron: De Landtsheer, K. 1982: Vondstmeldingen en opgravingen, Biekorf, Westvlaams Archief voor Geschiedenis, Oudheidkunde en Folklore 82.2, 199-200.
156094	Onbepaald (1966); NK: 15 meter Nieuwste tijd: fundering van de oude kazerne de Thienen - aardewerkfabriek van Galeyers van Robert Van Beveren, deze werd afgebroken in 1883 – aardewerk Bron: Van Hoonacker, A. 1968: Kortrijks aardewerk in de 18de eeuw, De Leiegouw X.1, 5-26.
156368	Onbepaald (1974); NK: 15 meter 17de eeuw: aardewerk Bron: Despriet, Ph. 1975: Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1974, De Leiegouw XVII.4, 341-360.

1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

Er is weinig evolutie waarneembaar binnen de orthofoto-sequentie. Het oostelijk deel van de locatie is bebouwd. Het betreft de gebouwen van het Woonzorgcentrum Sint-Jozef met omliggende verharding, inrijlaan en parkeergelegenheid, in de jaren ’60 gebouwd als rustoord voor 180 personen. Het complex bestaat uit een centraal gebouw met drie bouwlagen en achterliggend staan haaks op dit gebouw drie vleugels bestaande uit bouwlagen. Deze vleugels functioneren als beddenhuis voor het meerendeel van de bewoners. In het centraal gebouw zijn op de eerste en tweede verdieping een aantal bewonerskamers. Het gelijkvloers van dit gebouw is gereserveerd voor polyvalente functies en ondersteunende diensten: keuken, restaurant, cafetaria, kapel, feestzalen, burelen, directie en administratie en een lokaal dienstencentrum.

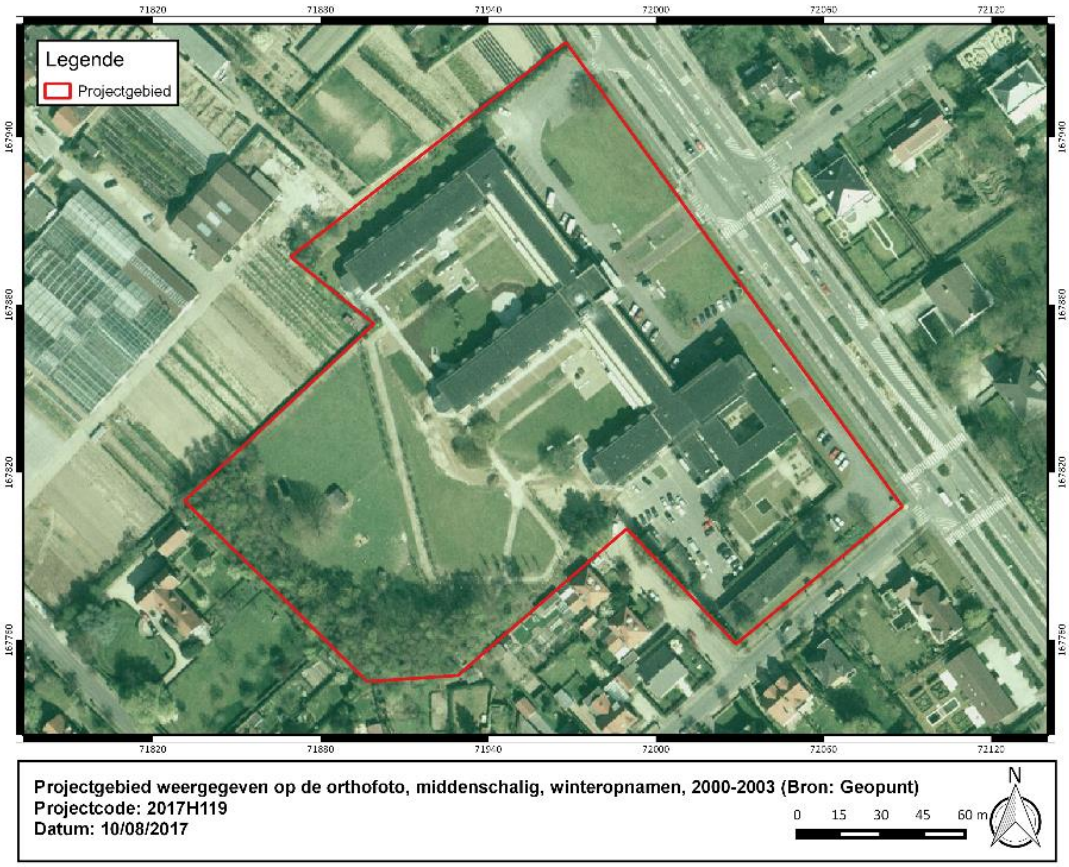
In het westelijk deel van het plangebied situeert zich grasland met smalle voetwegen. Verspreid over het terrein is er vegetatie waarneembaar.

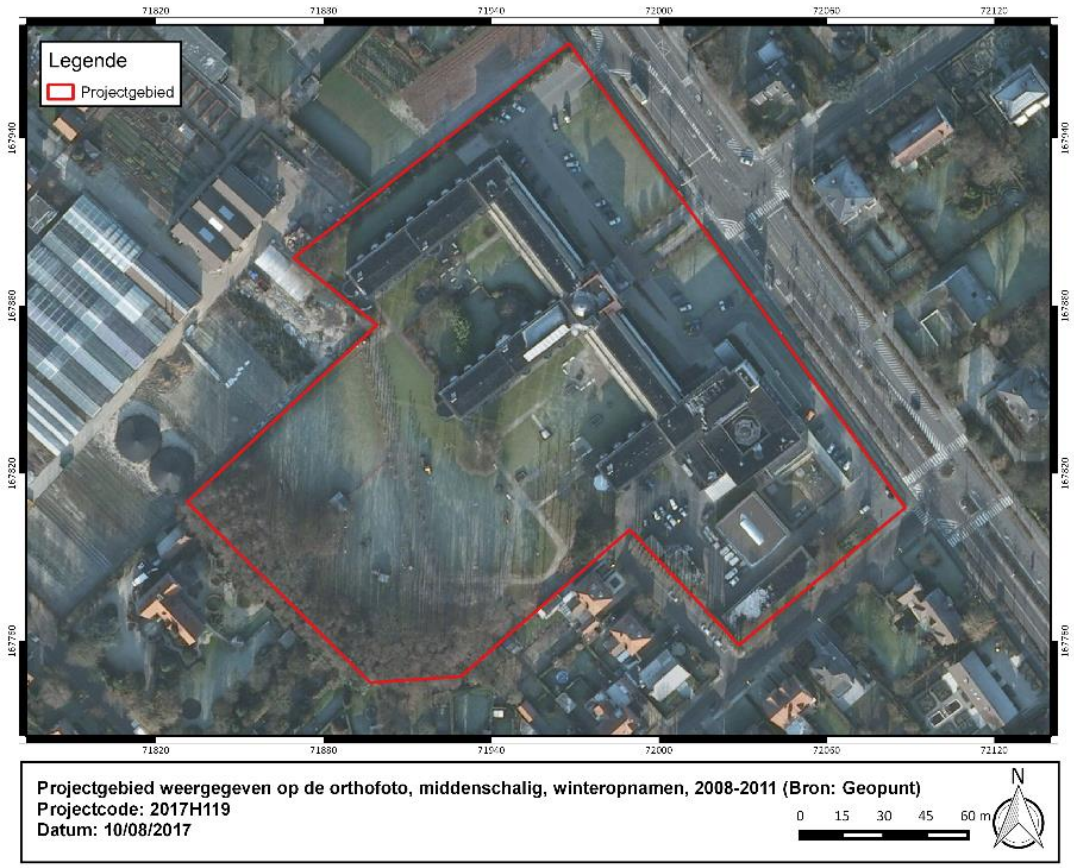
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt)

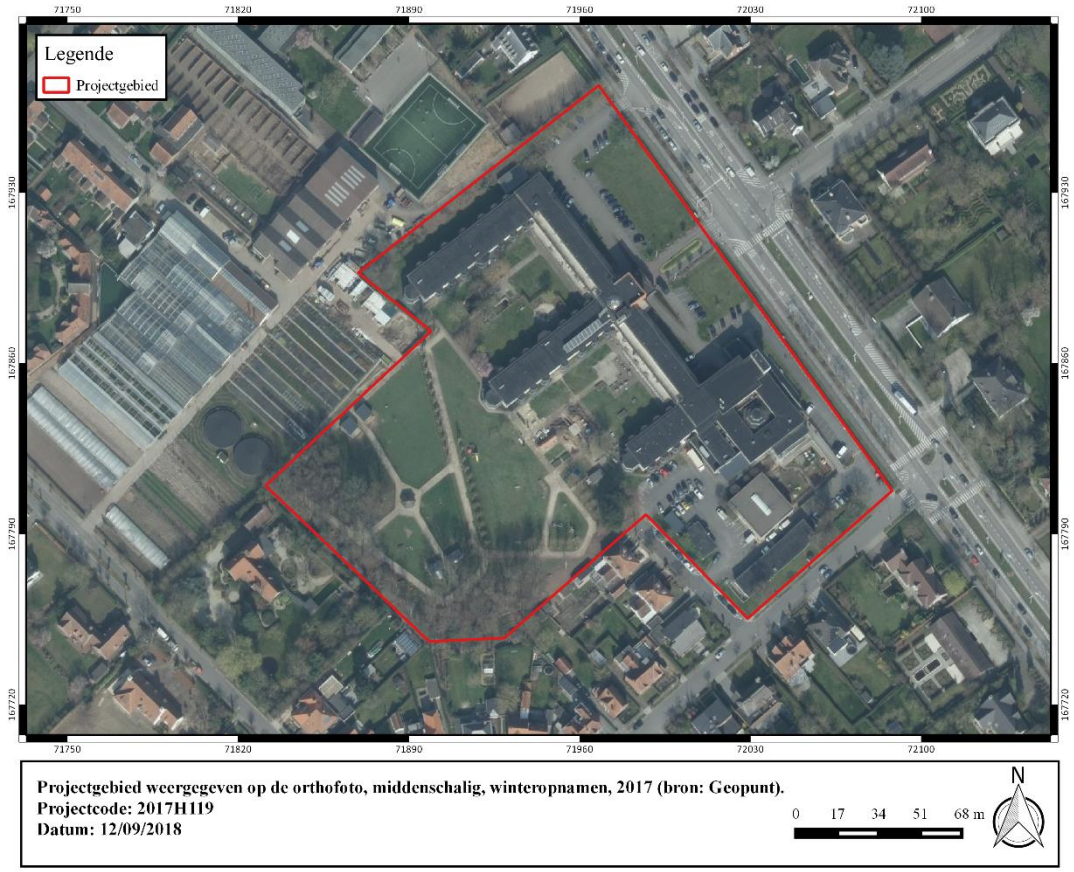
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt)

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt)

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt)

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De initiatiefnemer plant de constructie van een nieuw woonzorgcentrum aan de Condédreef te Kortrijk. De geplande werken worden uitgevoerd in twee fasen. Deze plannen omvatten in eerste instantie de realisatie van het nieuwe centrum om vervolgens, na in gebruik name van deze faciliteiten, het oude woonzorgcentrum te slopen en in te richten als groenzone en parkeergelegenheid. Het totale plangebied is ca. 3,1 ha groot, de geplande werken hebben betrekking op het volledige plangebied.

Het terrein is gelegen in de zandleemstreek, in de vallei van de Leie. De ondergrond is, conform de Quartairgeologische kaart, opgebouwd uit het laat-Pleistocene dekzand. Het sediment bestaat uit zand. Het plangebied is gelegen aan de voet van de uitlopers van de tertiaire getuigenheuvel met het toponiem '*Pottelberg*'. Omwille van deze positie bestaat de mogelijkheid dat zich op het plangebied een aanzienlijk pakket colluvium heeft afgezet. Ten oosten van het plangebied stroomt de gekanaliseerde Grote Wallebeek. Het terrein is aldus gelegen binnen een gradiëntzone, wat een verhoogde trefkans inzake menselijke aanwezigheid tijdens de prehistorie indiceert. Een landschappelijk bodemonderzoek dient aldus in eerste instantie de bodemopbouw en bewaringscondities m.b.t. archeologisch erfgoed te evalueren.

Het terrein is gelegen in het zuiden van de huidige stad Kortrijk. Op de kaart van Ferraris uit de 2e helft van de 18e eeuw is het terrein duidelijk weergegeven als akker langsheen het tracé van de huidige Condédreef. Uit de cartografische bronnen blijkt dat het terrein pas na de Tweede Wereldoorlog werd opgenomen in het stadsweefsel. Het huidige woonzorgcentrum werd in de jaren '60 gebouwd.

De regio van zuidwest Vlaanderen en met name de regio rond Kortrijk is rijk aan archeologische vindplaatsen. De ruime omgeving van het plangebied is bezaaid met zowel middeleeuwse als vindplaatsen uit de metaaltijden en Romeinse periode. Op basis van cartografische indicatoren wordt de aanwezigheid van menig laatmiddeleeuwse hoeve met walgracht verwacht, getuigen van het rurale karakter tot in de 19e-20e eeuw. Op het plangebied zijn in het verleden geen archeologische waarnemingen gemeld. Direct ten oosten van het plangebied werd bij de aanleg van een duiker voor de Grote Wallebeek/Klakkaertsbeek een Romeins crematiegraf aangesneden (CAI 75091). Meest relevant voor het plangebied is eveneens de opgraving van een vermoed Romeins legerkamp in de jaren '60 (CAI 70978).

Gelet het landschappelijk kader en de gekende waarden is de archeologische trefkans op het terrein aanzienlijk. Het verwachtingspatroon bestaat uit zowel vondsten- als sporenarcheologie. Omwille van de onzekerheid omtrent de bodemopbouw is het aangewezen een landschappelijk booronderzoek uit te voeren. Dit teneinde de bodemopbouw en bewaringscondities m.b.t. erfgoed te evalueren. Indien relevante bodemhorizonten bewaar blijken is een archeologische boorcampagne noodzakelijk. In functie van grondvaste resten is een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Inventaris Onroerend Erfgoed

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.